

Raport roczny
NCBR
2012

NCBR.gov.pl

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Raport roczny
NCBR
2012

Warszawa, 2013

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.). Powołane zostało latem 2007 r. jako jednostka realizująca zadania z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. W momencie powstania było pierwszą platformą wsparcia w istotnej skali dialogu między środowiskiem nauki i biznesu.

Obecnie Centrum działa na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.). Wprowadzona jesienią 2010 r. reforma nauki zwiększyła kompetencje Centrum w zakresie programów badań naukowych i prac rozwojowych.

Przejmując w 2011 r. od Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego funkcję instytucji pośredniczącej w trzech programach operacyjnych: Kapitał Ludzki, Innowacyjna Gospodarka oraz Infrastruktura i Środowisko, NCBR stało się jednym z największych centrów innowacyjności w Polsce.

Działalność Centrum finansowana jest ze środków budżetu państwa oraz funduszy Unii Europejskiej.

Dane instytucji:

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
ul. Nowogrodzka 47a
00-695, Warszawa
Polska
e-mail: sekretariat@ncbr.gov.pl
telefon: +48 22 39 07 401
faks: +48 22 20 13 408

Godziny pracy: 8.15 – 16.15

REGON: 141032404

NIP: 701-007-37-77

Spis treści

Słowo wstępu	5
Zadania Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	7
NCBR w 2012 r. w liczbach	9
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju na mapie Polski	10
Dyrekcja Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	11
Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	12
Komitet Sterujący Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	19
Działalność w 2012 roku	21
Programy i konkursy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	22
Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych	24
Strategiczne projekty badań naukowych i prac rozwojowych	26
Wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych	27
Programy z zakresu mobilności naukowców i wspierania rozwoju kadry naukowej	28
Programy obejmujące finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych	28
Programy międzynarodowe, w tym programy współfinansowane ze środków zagranicznych	29
Programy bilateralne	34
Badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa	36
Nowe programy	36
Programy zlecone przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	38
Fundusze Europejskie	39
Środki wydatkowane na poszczególne programy	43
Ewaluacja realizowanych programów	45
Informacje o zaangażowaniu środków finansowych pochodzących z sektora gospodarczego	46
Zagadnienia organizacyjne	48

Słowo wstępu

Szanowni Państwo,

Rok 2012 był dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju czasem intensywnej pracy, ale też okresem zbierania owoców działań podjętych rok wcześniej. Oferta Centrum spotkała się z niezwykle dużym zainteresowaniem środowisk naukowych i gospodarczych. Szczególnie było to widoczne na przykładzie Programu Badań Stosowanych, wspierającego prowadzenie prac badawczych w celu zdobycia wiedzy mającej praktyczne zastosowanie w gospodarce. Wartość złożonych w drugim konkursie wniosków dziesięciokrotnie przekroczyła dostępne środki. Warto jednocześnie podkreślić wzrost zainteresowania tym programem ze strony przedsiębiorców. Wzrost udziału tego sektora odnotowano także w innych programach Centrum. Widoczny był też wiodący udział konsorcjów naukowo-przemysłowych, co dowodzi coraz silniejszej współpracy – wydawałoby się dwóch odległych światów – nauki i biznesu.

Pomimo niewątpliwych postępów w wielu obszarach działalności, cały nasz Zespół pracuje intensywnie nad uatrakcyjnieniem i poszerzaniem oferty programowej Centrum. W minionym roku opracowano kilka nowych programów, takich jak Spin-Tech, Innowacje Społeczne oraz Patent Plus. Uruchomione zostały również dwa wspólne przedsięwzięcia: Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy (prowadzone wspólnie z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A.) oraz Gekon (prowadzony wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Podpisano także porozumienie z KGHM Polska Miedź S.A. o realizacji programu CuBR. Stale testowane są także nowe instrumenty wsparcia, jak np. program Go_Global.pl oraz BRIDGE VC, który jest pierwszym w Polsce mechanizmem finansowym oferującym

publiczno-prywatne wsparcie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych. Wiele uwagi w 2012 r. poświęciliśmy rozszerzeniu międzynarodowej współpracy badawczej, czego efektem było podpisanie porozumienia o współpracy w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych z National Science Council w Tajwanie oraz z Agencją Technologii Republiki Czeskiej.

Realizacji misji wzrostu potencjału polskiego sektora badawczo-rozwojowego towarzyszyły także działania wspomagające funkcjonowanie NCBR. Przyspieszono między innymi proces oceny napływających wniosków. Począwszy od 2012 r. coraz więcej projektów ocenia aż pięciu niezależnych ekspertów, także specjalistów z zagranicy. Pozwala to lepiej wybrać pomysły, które w największym stopniu rokują sukces i dają realną szansę na zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki.

Realizacja naszej misji nie byłaby możliwa, gdyby nie pełne zaangażowanie prawie trzystuosobowej załogi Centrum, której składam podziękowania za wysiłek i zaangażowanie w realizację podejmowanych wyzwań.

Wyrażam nadzieję, że opracowanie, które przedstawiamy zachęci Państwa do głębszego zainteresowania Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Z tym przekonaniem serdecznie zapraszam do zapoznania się z Raportem rocznym za rok 2012.

prof. Krzysztof Jan Kurzydłowski
DYREKTOR NARODOWEGO
CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU

Słowo wstępu

Szanowni Państwo,

Rok 2012 zaowocował pierwszym strategicznym programem badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych (Strategmed)”. Projekt tego programu został opracowany według reguł określonych w pakiecie ustaw, zgodnie z którymi projekty strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych przygotowuje Rada NCBR przy wsparciu Biura Centrum, a następnie zatwierdza Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podstawą do opracowywania przez Radę Centrum projektów programów strategicznych jest uchwalony w sierpniu 2011 roku przez Radę Ministrów RP Krajowy Program Badań (KPB), który definiuje siedem strategicznych, interdyscyplinarnych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych. Podstawą do sformułowania programu Strategmed był zdefiniowany w KPB strategiczny kierunek badań naukowych i prac rozwojowych: „Choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna”. Warto podkreślić, że dzięki współpracy Rady i Biura Centrum w trakcie prac nad programem Strategmed zostały opracowane i przyjęte przejrzyste procedury tworzenia i wdrażania programów strategicznych, które są wykorzystywane przy przygotowywaniu kolejnych projektów programów.

Program Strategmed ma doprowadzić do zasadniczego postępu w zakresie zwalczania chorób cywilizacyjnych. Powinien być przy tym osiągnięty znaczący wzrost pozycji międzynarodowej Polski w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych w kardiologii i kardiologii, onkologii, neurologii oraz medycynie regeneracyjnej oraz transfer *know-how* i nowych technologii w zakresie profilaktyki, diagnostyki, terapii i rehabilitacji z polskich instytucji naukowych do gospodarki. Program pozwoli na wykreowanie w naszym kraju dynamicznych, młodych zespołów badawczych, w międzynarodowym składzie i o silnej, udokumentowanej pozycji międzynarodowej.

Dziękując Koleżankom i Kolegom z Rady Centrum i Pracownikom Biura Centrum za duży wkład pracy przy opracowaniu programów NCBR w 2012 roku, życzę Państwu nadal tak owocnej współpracy przy przygotowywaniu nowych programów.

prof. Jerzy Kątki

PRZEWODNICZĄCY RADY NARODOWEGO
CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU

Zadania Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) powstało latem 2007 r., aby realizować zadania z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Aktualnie podstawę prowadzonej działalności Centrum stanowi ustawa z 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Głównym zadaniem Centrum jest wspieranie tworzenia nowoczesnych rozwiązań i technologii zwiększających innowacyjność, a tym samym konkurencyjność polskiej gospodarki. Działalność Centrum ma służyć wzmocnieniu współpracy między polskim biznesem oraz przyczynić się do komercjalizacji efektów badań naukowych. Realizując te cele, NCBR dba o to, by wydawane na prace badawczo-rozwojowe publiczne pieniądze przynosiły jak największe korzyści polskiej gospodarce.

Zadania Centrum są realizowane poprzez krajowe i międzynarodowe programy badań naukowych i prac rozwojowych. Centrum udziela dofinansowania najbardziej wartościowym projektom, wyłanianym w trybie postępowania konkursowego, a następnie czuwa nad ich realizacją.

Do szczególnie ważnych programów NCBR należą obecnie trzy strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych:

- „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii” – program obejmujący badania dotyczące czystych technologii węglowych oraz wytwarzania paliw z biomasy;
- „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej”, którego celem jest stworzenie platformy pozwalającej docierać z jednego miejsca dostępowego do wszelkich zasobów wiedzy zgromadzonych w Internecie;
- „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – najnowszy z programów, realizowany od 2012 r. Został przygotowany przez Radę Centrum na podstawie Krajowego Programu Badań, ustanowionego uchwałą Rady Ministrów w 2011 r., wskazującego „Choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycynę regeneracyjną”, jako jeden ze strategicznych kierunków badań i prac rozwojowych o charakterze długofalowym.

Obecnie Rada Centrum pracuje nad ustanowieniem czwartego programu strategicznego, obejmującego za-

gadnienia środowiska naturalnego, rolnictwa i leśnictwa.

Ponadto, Centrum zarządza realizacją trzech strategicznych projektów badawczych:

- „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”;
- „Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach”;
- „Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej”.

Ważnym zadaniem Centrum jest prowadzenie działań związanych z badaniami na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa. W konkursach, których tematyka zadań uzgadniana jest z Ministerstwem Obrony Narodowej, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wyłaniane są wnioski obejmujące przedsięwzięcia, które w największym stopniu rokują zwiększenie bezpieczeństwa narodowego. Celem realizowanych programów i projektów jest nie tylko podniesienie potencjału polskich podmiotów naukowych i przemysłowych, ale także dążenie do niezależności technologicznej poprzez tworzenie polskiego *know-how* w zakresie technologii, bezpieczeństwa i obronności państwa.

Ważnym zadaniem Centrum jest zapewnianie dobrych warunków dla rozwoju kadry naukowej, a szczególnie nacisk kładziony jest na wspieranie młodych naukowców. Realizacji tego zadania służą: Program Operacyjny Kapitał Ludzki, program Lider, a także projekty zlecone Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Szczególnie istotną grupą przedsięwzięć Centrum są programy wsparcia prac B+R. W tej kategorii dofinansowanie projektów na stosunkowo wczesnych etapach gotowości technologicznej zapewnia Program Badań Stosowanych. Program Innotech z kolei nastawiony jest na wsparcie projektów średnio- i wysokozaawansowanych technologicznie. NCBR wspiera także innowacyjne rozwiązania w nowych obszarach nauki i techniki. Przykładowo produkty na bazie grafenu są opracowywane w programie Graf-Tech.

Centrum realizując swoje zadania podejmuje współpracę również z innymi podmiotami. Mając na względzie efektywne wsparcie technologii proekologicznych, Centrum podpisało porozumienie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o podjęciu wspólnych działań w tym zakresie. Działanie na rzecz wzrostu innowacyjności gospodarki i poziomu wdrażania oraz komercjalizacji wyników prac badawczych leżało także u podstaw nawiązania współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. Dzięki współpracy NCBR – ARP S.A. ustanowiono nowy program rozwoju oryginalnych technologii pozyskiwania gazu łupkowego o docelowym budżecie 1 mld złotych. Intensywną współpracę NCBR nawiązało z KGHM S.A. Jej celem jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii istotnych

w kontekście profilu biznesowego koncernu, który przekaże do budżetu przedsięwzięcia niebagatelną kwotę 100 mln złotych.

Stosunkowo nowym rozwiązaniem w ofercie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju są programy sektorowe, które stanowią bezpośrednią odpowiedź na zapotrzebowanie przedsiębiorców określonych branż polskiej gospodarki. Zapewnia to lepsze wykorzystanie środków publicznych oraz daje szansę większego zaangażowania środków prywatnych. Pierwszą z tego rodzaju inicjatyw podjęto we współpracy z Polską Platformą Technologiczną Lotnictwa dla przemysłu lotniczego. Podobną współpracę NCBR nawiązało z Polską Platformą Innowacyjnej Medycyny, zrzeszającą polskie firmy z sektora medycznego.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju nie ustaje w pracach nad nowymi możliwościami finansowania projektów realizowanych przez polskich naukowców i przedsiębiorców. W 2012 r. uruchomiono pilotażowy program o nazwie BRIDGE VC, który zapewni wsparcie komercjalizacji wyników badań także ze środków prywatnych. Z kolei drugi pilotażowy program pod nazwą Go_Global.pl otwiera dla polskich firm możliwość wejścia na duże i perspektywiczne rynki światowe, co w dobie rosnącej globalizacji usług, procesów wytwarzania i dystrybucji jest nierzadko warunkiem sukcesu biznesowego przedsiębiorstwa.

Istotnym obszarem działalności Centrum jest współpraca międzynarodowa. Jej przykładem jest uruchomiony w 2012 r. Program Polsko-Norweska Współpraca Badawcza, współfinansowany ze środków przekazanych przez rząd Norwegii. W 2012 r. NCBR występowało również jako strona finansująca badania w kilkunastu międzynarodowych konkursach (m.in. w obszarze informatyki kwantowej w ramach ERA-NET CHISTERA, inżynierii materiałowej w ramach ERA-NET MATERA, nanoelektroniki w ramach ERA-NET MNT oraz JU ENIAC, zastosowań nanotechnologii w medycynie w ramach ERA-NET EuroNanoMed, neurologii w ramach ERA-NET NEURON oraz JP Neurodegenerative Disease). Centrum przystąpiło także do międzynarodowego konkursu Inicjatywy CORNET. NCBR realizuje również bilateralne inicjatywy badawcze z Izraelem, Niemcami, Luksemburgiem, Singapurem, Norwegią i Tajwanem, a także bierze udział w międzynarodowym programie badawczym AAL.

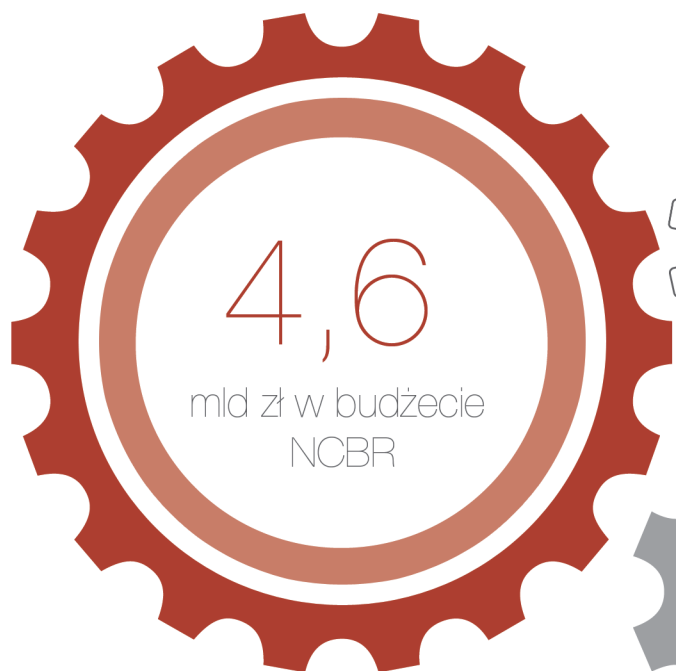
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wykonuje wiele zadań, które wcześniej realizowane były w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w tym programy wieloletnie, takie jak „Poprawa warunków i bezpieczeństwa pracy” i „Polskie Sztuczne Serce”. Wielu z przejętych zadań nadano nową formułę, jak np. programowi Patent Plus, wspierającemu wzrost efektywności zarządzania własnością intelektualną przez patentowanie.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pełni również rolę instytucji pośredniczącej dla trzech programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko, realizowanych w ramach funduszy strukturalnych. Funkcja ta nakłada na NCBR obowiązek sprawnego wdrażania zróżnicowanych instrumentów wsparcia i rozliczania przyznanych środków finansowych. Centrum zapewnia także wsparcie merytoryczne dla beneficjentów realizujących projekty z funduszy Unii Europejskiej. W 2012 r. Centrum ogłosiło m.in. pierwszy w Polsce konkurs, wykorzystujący mechanizm tzw. pośredniej pomocy publicznej, który ma służyć zwielokrotnieniu niepublicznych środków na B+R w Polsce.

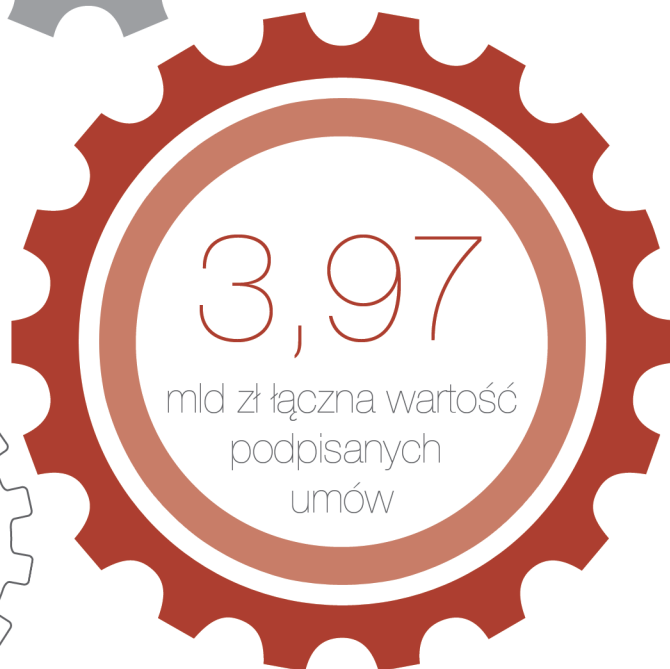
Nad prawidłowym realizowaniem zadań czuwa Dyrektor Centrum, wspierany przez Radę Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Komitet Sterujący.

Zadania Narodowego Centrum Badań i Rozwoju:

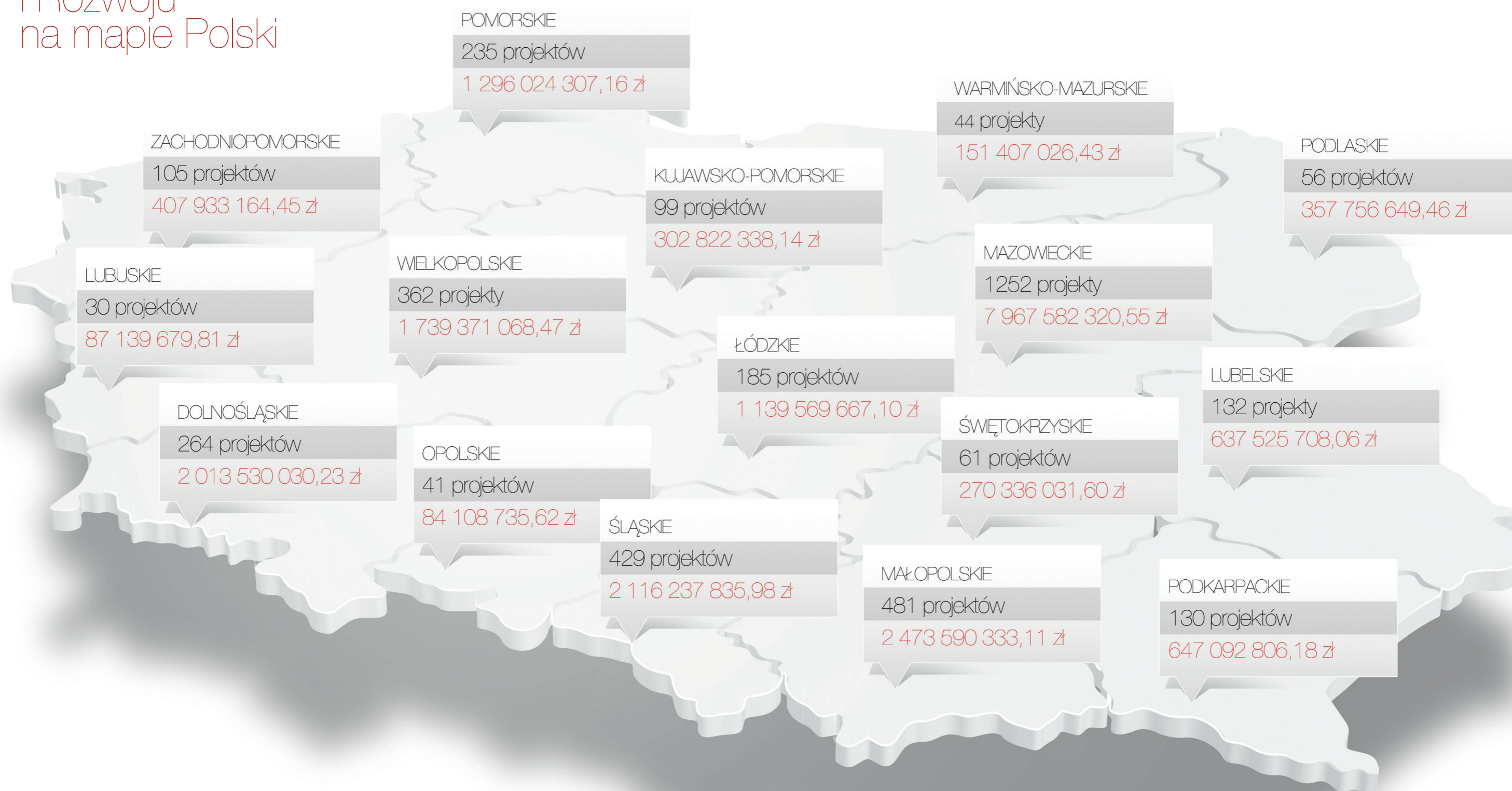
- opracowanie i realizacja strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych,
- wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki,
- inicjowanie i realizacja programów finansowania badań naukowych i prac rozwojowych oraz wdrożenia ich wyników,
- inicjowanie i realizacja programów obejmujących finansowanie badań stosowanych,
- udział w realizacji międzynarodowych programów badań naukowych i prac rozwojowych,
- stymulowanie współpracy środowisk naukowych i gospodarczych,
- popularyzowanie efektów prac badawczo-rozwojowych,
- realizacja innych zadań zleczanych przez ministra właściwego ds. nauki, przy zapewnieniu środków finansowych na te cele.

NCBR w 2012 roku w liczbach

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju na mapie Polski

Dyrekcja Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Dyrektor Centrum

Profesor Krzysztof Jan Kurzydłowski jest absolwentem Politechniki Warszawskiej. Tytuł profesora uzyskał w 1995 r. Od 1993 do 1999 r. zajmował stanowisko prorektora Politechniki Warszawskiej, w latach 1999–2003 był dziekanem Wydziału Inżynierii Materiałowej PW.

Jest członkiem wielu stowarzyszeń i organizacji międzynarodowych, m.in. zasiada w International Advisory Board of NIMS – National Institute of Materials Science (Japan).

Prof. K. J. Kurzydłowski posiada bogate doświadczenia w administracji publicznej. Przewodniczył Radzie Agencji Techniki i Technologii, pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Badań na Rzecz Rozwoju Gospodarki oraz zastępcy przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, a także wiceprzewodniczącego Rady Nauki. Od listopada 2005 r. do grudnia 2007 r. piastował stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na stanowisko dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju powołany został z dniem 1 stycznia 2011 r. przez panią minister prof. Barbarę Kudrycką.

Zastępca Dyrektora Centrum

Ukończył prawo oraz historię na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jest również absolwentem Krajowej Szkoły Administracji Publicznej przy Prezesie Rady Ministrów.

W latach 2004–2007 pracował w resorcie nauki i szkolnictwa wyższego, m.in. jako zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Nauki. Od stycznia 2009 r. do marca 2011 r. dyrektor Departamentu Wdrożeń i Innowacji w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, odpowiedzialny za wdrażanie programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka i Kapitał Ludzki, opracowywa-

nie i implementację programów wspierania innowacyjności, komercjalizacji wyników badań, a także koordynację i monitoring działalności wybranych instytucji zaangażowanych we wspieranie B+R i innowacyjności.

Stanowisko zastępcy dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju zajmował od lipca 2007 r. do grudnia 2008 r. Ponownie pełni tę funkcję od 4 kwietnia 2011 r.

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju kieruje działalnością Centrum, odpowiadając za prawidłowość i sprawność realizowanych zadań. W szczególności podejmuje decyzje w sprawach związanych z zarządzaniem i podziałem środków finansowych na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych zadań Centrum. Dyrektor dokonuje czynności prawnych w imieniu Centrum i reprezentuje je na zewnątrz. Ponadto odpowiedzialny jest za gospodarkę finansową oraz za zarządzanie i gospodarowanie majątkiem Centrum.

Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju jest – obok Dyrektora i Komitetu Sterującego – jednym z trzech organów Centrum. Do jej najważniejszych zadań należy przygotowywanie założeń strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, które następnie przedstawia do zatwierdzenia ministrowi właściwemu ds. nauki. Rada pełni także funkcję doradczą i opiniodawczą oraz posiada prawo głosu w rozporządzeniu majątkiem Centrum.

Rada wyraża opinię w sprawach:

- projektu rocznego planu finansowego Centrum,
- projektu rocznego planu działalności Centrum,
- okresowych sprawozdań i końcowego sprawozdania z realizacji strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych, z zastrzeżeniem programów na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa,
- rocznego sprawozdania finansowego Centrum,
- rocznego sprawozdania z działalności Centrum,
- realizacji innych zadań Centrum.

Podstawą merytoryczną do tworzenia programów strategicznych jest – ustanowiony przez Radę Ministrów uchwałą nr 164/2011 z dnia 16 sierpnia 2011 r. – Krajowy Program Badań. Dokument ten formułuje strategiczne kierunki badań naukowych i prac rozwojowych oraz określa cele i założenia polityki naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Niezwłocznie po jego przyjęciu Rada Centrum opracowała pierwszy program strategiczny. Jako temat programu wybrano – drugi z wymienionych w Krajowym Programie Badań interdyscyplinarnych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych – choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna. Program przyjął nazwę „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych – Strategmed”.

Obecnie trwają prace nad ustanowieniem kolejnego programu strategicznego, dotyczącego środowiska naturalnego, rolnictwa i leśnictwa. Jako kolejny temat prac Rada przyjęła obszar zaawansowanych technologii materiałowych.

Krajowy Program Badań obejmuje siedem strategicznych, interdyscyplinarnych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych:

1. nowe technologie w zakresie energetyki,
2. choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna,
3. zaawansowane technologie informacyjne, telekomunikacyjne i mechatroniczne,
4. nowoczesne technologie materiałowe,
5. środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo,
6. społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków,
7. bezpieczeństwo i obronność państwa.

Podczas 11 posiedzeń, które odbyły się w 2012 r. Rada dyskutowała na temat nowych rozwiązań w zakresie zarządzania finansowaniem badań naukowych oraz idei mających służyć rozwojowi polskiej nauki i gospodarki. Efektem prac było, m.in. pozytywnie zaopiniowanie trzech nowych programów: Spin-Tech, Innowacje Społeczne, Patent Plus, dwóch pilotażowych przedsięwzięć: Go_Global.pl, BRIDGE VC „Publiczno-prywatne wsparcie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych” oraz dwóch wspólnych przedsięwzięć: Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy oraz CuBR. Celem podejmowanych działań jest wzmocnienie współpracy między polskim biznesem a naukowcami oraz zintensyfikowanie komercjalizacji efektów badań naukowych. Dodatkowo Rada Centrum wyraziła pozytywną opinię w zakresie 9 programów międzynarodowych typu ERA-NET, ERA-NET Plus oraz JPI.

Dzięki zróżnicowanemu składowi Rady, którą tworzą przedstawiciele środowisk naukowych, społeczno-gospodarczych i administracji, przedstawione do zaopiniowania programy Centrum zyskały szersze spojrzenie i wzbogacone zostały o wiele cennych uwag.

W posiedzeniach Rady, które odbyły się w 2012 r., gościnnie wzięli udział:

- p. prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego,
- p. prof. Jacek Guliński, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- p. Olgierd Roman Dziekoński, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP.

Skład Rady

W skład Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o NCBR, wchodzi 30 osób powoływanych przez ministra właściwego ds. nauki. Dziesięciu członków powołanych jest spośród kandydatów wskazanych przez środowiska naukowe, posiadających co najmniej stopień naukowy doktora, aktywnie prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe. Kolejnych dziesięciu członków powołanych jest spośród aktywnych zawodowo kandydatów wskazanych przez środowiska społeczno-gospodarcze i finansowe. Dziesięciu członków Rady jest wskazywanych przez ministrów właściwych ds.: nauki, gospodarki, cyfryzacji, rolnictwa, środowiska, transportu, spraw wewnętrznych, zdrowia oraz przez ministra obrony narodowej, spośród osób będących pracownikami administracji rządowej, do których kompetencji należą sprawy nauki.¹

Kadencja Rady trwa 4 lata, przy czym co 2 lata następuje wymiana połowy jej składu. Ta sama osoba może pełnić funkcję członka Rady nie dłużej niż przez dwie kadencje. 30 listopada 2012 r. upłynęły pierwsze 2 lata urzędowania Rady obecnej kadencji.

Skład Rady do dnia 30 listopada 2012 r.:

1. Członkowie zgłoszeni przez środowiska naukowe:

- **dr hab. Piotr Garstecki** – kierownik Zakładu Fizykochemii Miękkiej Materii, Instytut Chemii Fizycznej PAN,
- **prof. dr hab. Kazimierz Jeleń** – prodekan Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
- **prof. dr hab. inż. Jerzy Kątki** – zastępca dyrektora ds. naukowych, Instytut Technologii Elektronowej w Warszawie,
- **prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk** – prorektor ds. nauki i współpracy z gospodarką, Uniwersytet Śląski w Katowicach,
- **prof. dr hab. Jan Lubiński** – kierownik Zakładu Genetyki i Patomorfologii i Katedry Onkologii, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie,
- **prof. dr hab. inż. Antoni Waldemar Morawski** – dyrektor Instytutu Technologii Chemicznej Nieorganicznej i Inżynierii Środowiska, Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie,
- **prof. dr hab. Dariusz Jan Skarżyński** – kierownik Zakładu Immunologii i Patologii Rozrodu, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie,
- **prof. dr hab. Wiesław Stręk** – kierownik Zakładu Spektroskopii Stanów Wzbudzonych, Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych im. Włodzimierza Trzebiatowskiego PAN,

¹ Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.)

- **prof. dr hab. Piotr Tryjanowski** – dyrektor Instytutu Zoologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,

2. Członkowie zgłoszeni przez środowiska społeczno-gospodarcze i finansowe:

- **prof. dr hab. inż. Lech Czarnecki** – kierownik Katedry Inżynierii Materiałów Budowlanych na Wydziale Inżynierii Łądowej, Politechnika Warszawska,
- **Marek Darecki** – prezes WSK Rzeszów – UTC,
- **prof. dr hab. inż. Andrzej Górak** – kierownik Katedry Procesów Rozdzielania Cieczy na Wydziale Inżynierii Biochemicznej i Chemicznej, Politechnika Dortmundzka (Niemcy),
- **prof. dr hab. inż. Leon Gradoń** – kierownik Katedry Inżynierii Procesów Zintegrowanych na Wydziale Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Politechnika Warszawska,
- **dr inż. Karol Lityński** – prezes Fundacji Centrum Innowacji FIRE,
- **dr hab. inż. Aleksander Nawrat** – kierownik Zakładu Sterowania i Robotyki na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki, Politechnika Śląska,
- **prof. dr hab. inż. Janusz Rachoń** – kierownik Katedry Chemii Organicznej na Wydziale Chemicznym, Politechnika Gdańska,
- **dr hab. inż. Janusz Rymysz** – zastępca dyrektora Instytutu Badawczego Dróg i Mostów,
- **prof. dr hab. inż. Krzysztof Sacha** – profesor Instytutu Automatyki i Informatyki Stosowanej na Wydziale Elektroniki i Techniki Informatycznych, Politechnika Warszawska.

3. Członkowie wskazani przez ministrów:

- **dr inż. Marek Cieśliński** – wskazany przez ministra właściwego ds. rolnictwa, zastępca dyrektora ds. nauki Departamentu Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- **gen. dyw. pil. dr Leszek Cwojdzirski²** – wskazany przez ministra obrony narodowej, dyrektor Departamentu Polityki Zbrojeniowej, Ministerstwo Obrony Narodowej,
- **Grażyna Henclewska** – wskazana przez ministra właściwego ds. gospodarki, podsekretarz stanu, Ministerstwo Gospodarki,
- **Piotr Styczeń³** – wskazany przez ministra właściwego ds. gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, podsekretarz stanu, Ministerstwo Infrastruktury,
- **dr inż. Andrzej Massel** – wskazany przez ministra właściwego ds. transportu, podsekretarz stanu, Minister-

² Do dnia 6 marca 2012 r. funkcję pełnił płk Józef Makuchoński

³ Od dnia 1 stycznia 2013 r. funkcję pełni Marcin Łata, wskazany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności MRR

stwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,

- **dr Igor Mitrocuk⁴** – wskazany przez ministra właściwego ds. środowiska, zastępca dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju, Ministerstwo Środowiska,
- **mec. Kazimierz Mordaszewski** – wskazany przez ministra właściwego ds. cyfryzacji, dyrektor biura prawnego, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- **prof. dr hab. Maria Elżbieta Orłowska** – wskazana przez ministra właściwego ds. nauki, sekretarz stanu, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- **mł. insp. mgr inż. Adam Wieczorek⁵** – wskazany przez ministra właściwego ds. wewnętrznych, naczelnik Wydziału Projektów i Prac Rozwojowych Departamentu Nadzoru, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.
- **dr Igor Radzewicz-Winnicki** – wskazany przez ministra właściwego ds. zdrowia, podsekretarz stanu, Ministerstwo Zdrowia.

Z dniem 30 listopada 2012 r. nastąpiła, wynikająca z ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zmiana połowy składu Rady II kadencji. Pozostałym 15 członkom Rady minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbara Kudrycka przedłużyła kadencję na kolejne dwa lata.

Członkowie zgłoszeni przez środowiska naukowe:

którzy zakończyli pracę w Radzie:	którzy rozpoczęli pracę w Radzie:
dr hab. Piotr Garstecki	dr hab. Marcin Chmielewski
prof. dr hab. Kazimierz Jeleń	dr inż. Artur Podhorodecki
prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk	dr hab. n. med. Piotr Łukasz Rutkowski
prof. dr hab. Wiesław Strępek	prof. dr hab. inż. Piotr Wolański

Członkowie zgłoszeni przez środowiska społeczno-gospodarcze i finansowe:

którzy zakończyli pracę w Radzie:	którzy rozpoczęli pracę w Radzie:
Marek Darecki	Dawid Berny
dr hab. Zbigniew Dworzecki	prof. dr hab. inż. Marek Hetmańczyk
prof. dr hab. inż. Andrzej Górak	Michał Jaworski
prof. dr hab. inż. Lech Czarnecki	Ryszard Łęgiewicz
dr hab. inż. Aleksander Nawrat	dr inż. Gniewko Niedbała

⁴ Do dnia 28 listopada 2012 r. funkcję pełniła Małgorzata Typko

⁵ Do dnia 10 maja 2012 r. funkcję pełnił insp. Radosław Chinalski

prof. dr hab. inż.
Janusz Rachoń

dr hab.
Anna Rogut

W efekcie skład Rady począwszy od dnia 30 listopada 2012 r. kształtował się następująco⁶:

1. Członkowie zgłoszeni przez środowiska naukowe:

- **dr hab. Marcin Chmielewski*** – pracownik naukowy, Instytut Chemii Bioorganicznej PAN,
- **prof. dr hab. inż. Jerzy Kątcki** – zastępca dyrektora ds. naukowych, Instytut Technologii Elektronowej w Warszawie,
- **prof. dr hab. Jan Lubiński** – kierownik Zakładu Genetyki i Patomorfologii i Katedry Onkologii, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie,
- **prof. dr hab. inż. Antoni Waldemar Morawski** – dyrektor Instytutu Technologii Chemicznej Nieorganicznej i Inżynierii Środowiska, Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie,
- **dr inż. Artur Podhorodecki*** – kierownik Wydziału Podstawowych Problemów Techniki, Politechnika Wroclawska,
- **prof. dr hab. med. Piotr Łukasz Rutkowski*** – kierownik Kliniki Nowotworów Tkanek Miękkich, Kości i Czerniaków, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie,
- **prof. dr hab. Dariusz Jan Skarżyński** – kierownik Zakładu Immunologii i Patologii Rozrodo, Instytut Rozrodo Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie,
- **prof. dr hab. Piotr Tryjanowski** – dyrektor Instytutu Zoologii, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- **prof. dr hab. inż. Piotr Wolański*** – pracownik naukowy, Instytut Techniki Ciepłej Politechniki Warszawskiej.

2. Członkowie zgłoszeni przez środowiska społeczno-gospodarcze i finansowe:

- **mgr inż. Dawid Berny*** – kierownik Zakładu Produkcji Estrów i Gliceryny, Rafineria Trzebinia,
- **prof. dr hab. inż. Leon Gradoń** – kierownik Katedry Inżynierii Procesów Zintegrowanych na Wydziale Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Politechnika Warszawska,
- **prof. dr hab. inż. Marek Hetmańczyk*** – pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Nauki o Materiałach na Wydziale Inżynierii Materiałowej i Metalurgii, Politechnika Śląska,
- **mgr inż. Michał Jaworski*** – wiceprezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji,
- **dr inż. Karol Lityński** – prezes Fundacji Centrum Innowacji FIRE,

⁶ Członkowie oznaczeni gwiazdką zostali powołani z dniem 30 listopada 2012 r.

- **mgr inż. Ryszard Łęgowicz*** – dyrektor generalny i prezes zarządu Snecma Polska Sp. z o.o.,
- **dr inż. Gniewko Niedbala*** – pracownik naukowy na Wydziale Rolnictwa i Bioinżynierii w Instytucie Inżynierii Biosystemów, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- **dr hab. Anna Rogut*** – pracownik naukowy Instytutu Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym EEDRI przy Szkole Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania,
- **dr hab. inż. Janusz Rymsza** – zastępca dyrektora Instytutu Badawczego Dróg i Mostów,
- **prof. dr hab. inż. Krzysztof Sacha** – profesor Instytutu Automatyki i Informatyki Stosowanej na Wydziale Elektroniki i Technik Informacyjnych, Politechnika Warszawska.

Dodatkowo w 2012 r. nastąpiły trzy zmiany w składzie osobowym Rady wśród członków wskazanych przez ministrów. Z dniem 6 marca 2012 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odwołała z funkcji członka Rady płk. Józefa Makuchowskiego, jednocześnie powołując na jego miejsce gen. dyw. pil. dra Leszka Cwojdziańskiego. Z dniem 10 maja 2012 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odwołała z funkcji członka Rady insp. Radosława Chinalskiego, jednocześnie powołując na jego miejsce mł. insp. Adama Wieczorka. Z dniem 28 listopada 2012 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odwołała z funkcji członka Rady Małgorzatę Typko jednocześnie powołując na jej miejsce dra Igora Mitroczyka.

3. Członkowie wskazani przez ministrów:

- **dr inż. Marek Cieśliński** – wskazany przez ministra właściwego ds. rolnictwa zastępca dyrektora ds. Nauki Departamentu Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- **gen. dyw. pil. dr Leszek Cwojdziański⁷** – wskazany przez ministra obrony narodowej dyrektor Departamentu Polityki Zbrojeniowej, Ministerstwo Obrony Narodowej,
- **Grażyna Henclewska** – wskazana przez ministra właściwego ds. gospodarki podsekretarz stanu, Ministerstwo Gospodarki,
- **Piotr Styczeń⁸** – wskazany przez ministra właściwego ds. gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, podsekretarz stanu, Ministerstwo Infrastruktury,
- **dr inż. Andrzej Massel** – wskazany przez ministra właściwego ds. transportu podsekretarz stanu, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,
- **dr Igor Mitroczyk⁹** – wskazany przez ministra właści-

wego ds. środowiska, zastępca dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju, Ministerstwo Środowiska

- **mec. Kazimierz Mordaszewski** – wskazany przez ministra właściwego ds. cyfryzacji, dyrektor biura prawnego, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- **prof. dr hab. Maria Elżbieta Orłowska** – wskazana przez ministra właściwego ds. nauki, sekretarz stanu, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- **mł. insp. mgr inż. Adam Wieczorek¹⁰** – wskazany przez ministra właściwego ds. wewnętrznych naczelnik Wydziału Projektów i Prac Rozwojowych Departamentu Nadzoru, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych,
- **dr Igor Radziejewicz-Winnicki** – wskazany przez ministra właściwego ds. zdrowia, podsekretarz stanu, Ministerstwo Zdrowia.

W 2012 r. prace Rady wspierały cztery powołane spośród jej członków komisje:

- **Komisja ds. finansów:**
Komisja przygotowuje projekty opinii Rady dotyczące gospodarki finansowej Centrum, w szczególności planu finansowego Centrum, sprawozdania finansowego Centrum, czy wyrażenia zgody przez Radę na rozporządzenie majątkiem Centrum o wartości powyżej 250 tys. euro.

Przewodniczący: dr hab. inż. Janusz Rymsza

Doktor habilitowany nauk technicznych w dyscyplinie budownictwo, absolwent Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. Pełni funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie. Jego zainteresowania naukowe dotyczą pełnego zakresu prac związanych z budownictwem mostowym.

- **Komisja ds. strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych:**
Komisja przygotowuje projekty strategicznych programów, które Rada – po ewentualnych modyfikacjach – przedstawia do zatwierdzenia Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także przygotowuje projekty opinii Rady w sprawach związanych z realizacją programów strategicznych.

Przewodniczący: prof. dr hab. Piotr Tryjanowski¹¹

Profesor zwyczajny, dyrektor Instytutu Zoologii przy Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, absolwent Wydziału Biologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się w naukach rolniczych, ekologii, parazytologii, relacji inwestycje budowlane – organizmy żywe, a także wpływu klimatu na organizmy żywe.

⁷ Do dnia 6 marca 2012 r. funkcję pełnił płk Józef Makuchowski

⁸ Od dnia 1 stycznia 2013 r. funkcję pełni Marcin Łata, wskazany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, dyrektor Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności

⁹ Do dnia 28 listopada 2012 r. funkcję pełniła Małgorzata Typko

¹⁰ Do dnia 10 maja 2012 r. funkcję pełnił insp. Radosław Chinalski

¹¹ Funkcję pełnił do dnia 30 maja 2012 r.

prof. dr hab. inż. Krzysztof Sacha

Profesor zwyczajny na Wydziale Elektroniki i Techniki Informatycznych Politechniki Warszawskiej. Jest specjalistą w zakresie inżynierii oprogramowania systemów informatycznych.

- Komisja ds. realizacji innych zadań Centrum:
Zadaniem komisji jest przygotowywanie stanowisk Rady w sprawach realizacji innych zadań NCBR spoza obszaru strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz badań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

Przewodniczący: prof. dr hab. n. wet. Dariusz Jan Skarżyński

Lekarz weterynarii, specjalista biologii i patologii rozrodu, absolwent Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (1988 r.). Głównymi tematami jego pracy badawczej są immuno-endokrynne mechanizmy zaangażowane w regulację cyklu jajnikowego, ciąży i porodu.

- Komisja odwoławcza:
Zadaniem komisji jest rozpatrywanie odwołań od decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania środków finansowych na wykonanie projektu lub promesy finansowania.

Przewodniczący: prof. dr hab. Jan Lubiński

Lekarz, kierownik Zakładu Genetyki i Patomorfologii i Katedry Onkologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Od 1998 r. konsultant krajowy w dziedzinie genetyki klinicznej. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół badań klinicznych i genetyki molekularnej nowotworów.

W 2012 r. do Komisji odwoławczej trafiło łącznie 228 odwołań. W 6 przypadkach, po stwierdzeniu naruszenia procedur konkursowych, wnioski zostały skierowane do ponownej oceny merytorycznej. W 13 przypadkach odwołania nie spełniały wymogów formalnych. 65 odwołań pozostaje w toku procedury rozpoznawania przez komisję odwoławczą w jej nowym składzie, tj. komisję odwoławczą obradującą w 2013 r.

W 2012 r. komisja odwoławcza wydała 144 decyzje, w tym: 116 decyzji w sprawie odmowy przyznania środków finansowych oraz 28 decyzji w sprawie przyznania środków finansowych.

Radzie II kadencji przewodniczy prof. dr hab. inż. Jerzy Kątki.

Przewodniczący Rady Centrum – prof. dr hab. inż. Jerzy Kątki

W 1978 r. ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Warszawskiej (specjalność technologia materiałów półprzewodnikowych). Po studiach doktoranckich w Instytucie Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej w 1982 r. obronił pracę doktorską, w ramach której badał zależność doskonałości strukturalnej od parametrów procesu technologicznego krystalizacji taśm krzemowych przeznaczonych na ogniwa słoneczne. Praca została wyróżniona przez Radę Naukową Instytutu Inżynierii Materiałowej PW oraz nagrodzona przez Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego. Od 1981 r. pracuje w Instytucie Technologii Elektronowej (ITE) w Warszawie.

W latach 1986-1987 odbył staż podoktorski w Department of Materials Science and Engineering, Cornell University, Ithaca, NY, USA. Prowadzone przez niego badania mechanizmów generacji defektów sieci krystalicznej w procesach technologicznych wytwarzania przyrządów półprzewodnikowych zaowocowały rozprawą habilitacyjną. Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskał w 1990 r. Tytuł profesora nauk technicznych otrzymał w 2000 r.

W latach 1994-2005 kierował Zakładem Badań Materiałów i Struktur Półprzewodnikowych Instytutu Technologii Elektronowej. Od 2005 r. jest Zastępcą Dyrektora ds. Naukowych Instytutu Technologii Elektronowej.

W 1996 r. przebywał na Stypendium Japanese Society for Promotion of Science w Kyoto Institute of Technology, Japonia. Prowadził współpracę naukową z takimi

ośrodkami naukowymi jak Max-Planck Institut für Metallforschung (Stuttgart, Niemcy), Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA (USA), Kyoto Institute of Technology (Kyoto, Japonia) i IMEC (Leuven, Belgia).

Jest autorem bądź współautorem ponad 150 publikacji w międzynarodowych czasopismach naukowych i materiałach konferencyjnych w dziedzinie materiałoznawstwa półprzewodnikowego, nanotechnologii i metod badań materiałów, autorem monografii nt. mikroskopii elektronowej materiałów i przyrządów półprzewodnikowych oraz autorem 10 wykładów zaproszonych. Kierował krajowymi projektami badawczymi oraz był odpowiedzialny za realizację w ITE projektów badawczo-rozwojowych Programu Ramowego Unii Europejskiej w obszarze nanotechnologii elektronicznych i fotonicznych.

Wielokrotnie uczestniczył w zespołach ekspertów oceniających projekty Programów Ramowych Unii Europejskiej w obszarach ICT, FET i NMP. Jest przedstawicielem Polski w Grupie Wysokiego Szczebla ds. Nanonauk i Nanotechnologii Komisji Europejskiej (High Level Group of EU Member States and FP7 Associated States on Nanoscience and Nanotechnologies) oraz w Radzie Zarządzającej Wspólnego Przedsięwzięcia Europejskiej Platformy Nanoelektronicznej ENIAC (Governing Board of ENIAC Joint Undertaking).

W listopadzie 2010 r. został powołany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w grudniu 2010 r. wybrany jej przewodniczącym.

Uchwały Rady

W 2012 r. odbyło się 11 posiedzeń Rady Centrum drugiej kadencji. W trakcie tych posiedzeń oraz 4 głosowań w trybie obiegowym, podjęto 39 uchwał:

- Uchwała Nr 1/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie zaopiniowania projektu planu działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na 2012 r.,
- Uchwała Nr 2/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do projektu ERA-NET Transport III w obszarze transportu,
- Uchwała Nr 3/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do projektu ERA-NET Solar Electricity w obszarze energii słonecznej,
- Uchwała Nr 4/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do projektu ERA-NET Smart Grids w obszarze inteligentnych sieci elektroenergetycznych (smart grids),
- Uchwała Nr 5/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie przygotowania strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych w ramach zdefiniowanego w Krajowym Programie Badań kierunku choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna,
- Uchwała Nr 6/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Komisji Odwoławczej Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Uchwała Nr 7/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju za rok 2011,
- Uchwała Nr 8/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia zmian w procedurze konkursowej programu Innotech,
- Uchwała Nr 9/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie nadania tytułu oraz ustanowienia wysokości dofinansowania strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych sformułowanego w zdefiniowanym w Krajowym Programie Badań kierunku choroby cywilizacyjne, nowe leki oraz medycyna regeneracyjna,
- Uchwała Nr 10/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie akceptacji zmiany procedury odwoławczej w postępowaniach konkursowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Uchwała Nr 11/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie

- wie zaopiniowania uzupełnienia planu działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2012,
- Uchwała Nr 12/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zaopiniowania sprawozdania finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju za 2011 r.,
 - Uchwała Nr 13/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zaopiniowania kontynuacji współpracy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach sieci ERA-NET BIOENERGY w obszarze bioenergii,
 - Uchwała Nr 14/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zmiany Regulaminu Rady Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
 - Uchwała Nr 15/2012 z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zaopiniowania nowego, zmniejszonego składu osobowego Komitetu Sterującego strategicznego projektu badawczego pt. „Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach”,
 - Uchwała Nr 16/2012 z dnia 5 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia i przedstawienia Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego do zatwierdzenia projektu strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt. *Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych (STRATEGMED)* (głosowanie w trybie obiegowym),
 - Uchwała Nr 17/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie zaopiniowania programu Spin-Tech,
 - Uchwała Nr 18/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do projektu Infect-ERA w obszarze badań nad chorobami zakaźnymi,
 - Uchwała Nr 19/2012 z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie przyjęcia i przedstawienia Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego do zatwierdzenia projektu strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych pt. *Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych – STRATEGMED* (głosowanie w trybie obiegowym), *uchyla się Uchwałę Nr 16/2012 z dnia 5 kwietnia 2012 r.*,
 - Uchwała Nr 20/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie zaopiniowania umowy z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. w sprawie wspólnego przedsięwzięcia dotyczącego rozwoju technologii pozyskiwania gazu łupkowego, a także programu NCBR w tym zakresie,
 - Uchwała Nr 21/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie zaopiniowania programu Patent Plus,
 - Uchwała Nr 22/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wyboru kierunku, spośród wskazanych w Krajowym Programie Badań, w których będzie przygotowywany projekt programu strategicznego,
 - Uchwała Nr 23/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie zasad powołania Koordynatora programu strategicznego,
 - Uchwała Nr 24/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie zasad powołania członków Komitetu Sterującego programu strategicznego,
 - Uchwała Nr 25/2012 z dnia 25/2012 r. w sprawie zmian w planie finansowym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2012,
 - Uchwała Nr 26/2012 z dnia 25 lipca 2012 r. w sprawie zaopiniowania programu Innowacje Społeczne,
 - Uchwała Nr 27/2012 z dnia 25 lipca 2012 r. w sprawie zaopiniowania przedsięwzięcia pilotażowego Go_Global.PI,
 - Uchwała Nr 28/2012 z dnia 25 lipca 2012 r. w sprawie nagrody dla Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
 - Uchwała Nr 29/2012 z dnia 19 września 2012 r. w sprawie zaopiniowania Przedsięwzięcia Pilotażowego „Publiczno-prywatne wsparcie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych”,
 - Uchwała Nr 30/2012 z dnia 19 września 2012 r. w sprawie zaopiniowania autopoprawki do programu sektorowego Innomed,
 - Uchwała Nr 31/2012 z dnia 19 września 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do programu CSA PerMed (Personalized Medicine) w obszarze medycyny spersonalizowanej,
 - Uchwała Nr 32/2012 z dnia 19 września 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do Joint Programming Initiative „A Healthy Diet for a Healthy Life” Knowledge Hub w obszarze „Determinanty diety oraz aktywności fizycznej”,
 - Uchwała Nr 33/2012 z dnia 24 października 2012 r. w sprawie zaopiniowania nowych członków Komitetu Sterującego strategicznego programu *Zaawansowane technologie pozyskiwania energii*,
 - Uchwała Nr 34/2012 z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju do JHEP Pilot Call w ramach JPI Cultural Heritage (głosowanie w trybie obiegowym),
 - Uchwała Nr 35/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie zmian w planie finansowym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2012 (głosowanie w trybie obiegowym),
 - Uchwała Nr 36/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zaopiniowania projektu planu działalności Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2013,
 - Uchwała Nr 37/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zaopiniowania zmian w Programie Innowacje Społeczne,
 - Uchwała Nr 38/2012 z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zaopiniowania przystąpienia NCBR do ERA-NET Plus with Russia,
 - Uchwała Nr 39/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie zaopiniowania projektu planu finansowego Centrum w układzie tradycyjnym i zadaniowym na rok 2013.

Komitet Sterujący Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Komitet Sterujący ds. badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa stanowi – obok Dyrektora oraz Rady – trzeci organ Centrum.

Rolą Komitetu Sterującego jest:

- rozwój i wzmocnienie obszaru obronności i bezpieczeństwa państwa poprzez efektywne inwestowanie środków publicznych przeznaczonych na badania i rozwój,
- wspieranie budowania zdolności w ww. obszarach,
- wzmocnienie bazy technologicznej krajowego potencjału naukowego i przemysłowego,
- zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności polskiego przemysłu.

Cele te są osiągnięte poprzez opracowywanie strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz konkursów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa. Programy są zatwierdzane przez ministra właściwego ds. nauki.

Skład Komitetu Sterującego

W skład Komitetu Sterującego wchodzi 7 osób, w tym:

- jeden przedstawiciel Ministra Obrony Narodowej,
- po jednym przedstawicielu ministrów właściwych ds. nauki i spraw wewnętrznych oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- po jednym przedstawicielu środowisk gospodarczych reprezentujących przemysł obronny, sektor energetyczny oraz technologii informatycznych i komunikacyjnych, wskazanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Członków Komitetu Sterującego powołuje i odwołuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W pracach Komitetu może uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Kadencja Komitetu Sterującego, podobnie jak Rady Centrum, trwa 4 lata.

W skład Komitetu Sterującego ds. badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa wchodzi:

- płk Józef Wrona
- dr inż. Mariusz Andrzejczak
- kpt. Piotr Durbajło
- dr Tomasz Kruk
- dr inż. Henryk Majchrzak
- Sebastian Serwiak
- Andrzej Synowiecki

Komitetowi Sterującemu w 2012 r. przewodniczył Józef Wrona.

Przewodniczący Komitetu Sterującego – płk Józef Wrona¹²

Absolwent Wydziału Mechanicznego Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie (specjalność: maszyny inżynieryjne). Pracę doktorską nt. wpływu podparcia na obciążenia osprzętu roboczego i przemieszczenia podwozia koparki jednoznaczyniowej obronił w 1998 r. Od 2009 r. na stanowisku zastępcy dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojskowego w Ministerstwie Obrony Narodowej.

W 2001 r. został laureatem konkursu o stypendium naukowe, organizowanego przez NATO Advanced Fellowships Programme. Półroczny staż odbył w Purdue University w West Lafayette, w Indianie, w Stanach Zjednoczonych w charakterze visiting scholar.

W 2004 r. został skierowany do służby w Departamencie Polityki Zbrojeniowej w Ministerstwie Obrony Narodowej na stanowisku głównego specjalisty ds. międzynarodowej współpracy naukowej. Po reorganizacji Ministerstwa i powstaniu Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wojsko-

¹² Płk Józefa Wronę zastąpił z dniem 14 marca 2013 r. płk Robert Kurowski

wego w 2007 r. kontynuował służbę na tym stanowisku, w nowym Departamencie.

W latach 2004-2009 pełnił funkcję krajowego koordynatora NATO RTO oraz Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Badań i Technologii Obronnych w EDA. Do najważniejszych jego osiągnięć z tego okresu należy zwiększenie udziału polskich podmiotów naukowych i przemysłowych w pracach naukowych realizowanych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym w NATO-wskiej Organizacji ds. Badań i Technologii Obronnych (NATO RTO) oraz Europejskiej Agencji Obrony (EDA).

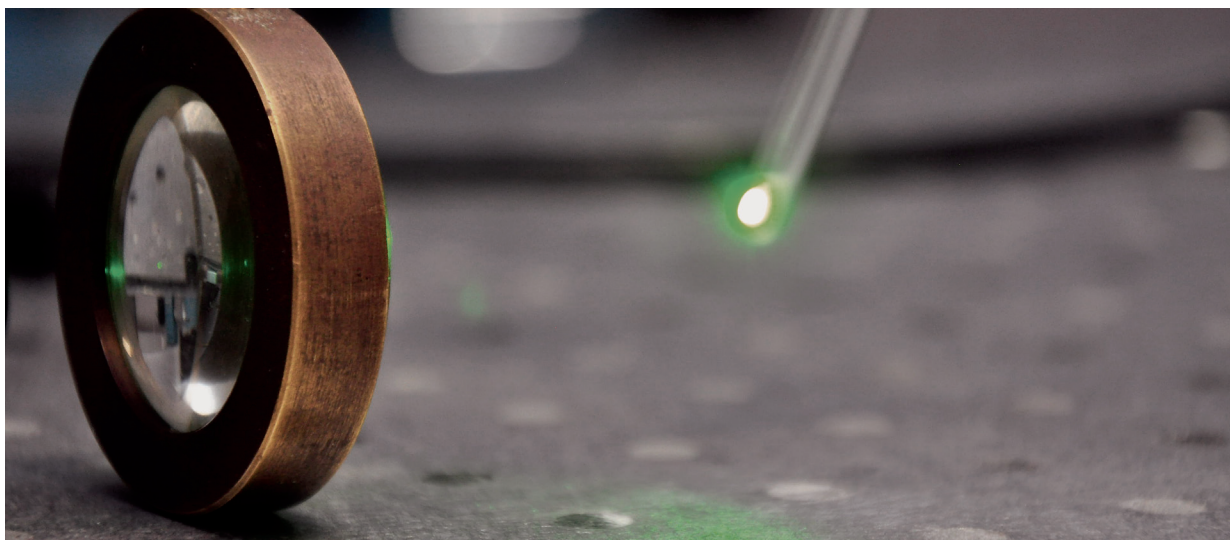
W latach 2009-2013 pełniąc funkcję krajowego dyrektora ds. badań i technologii obronnych – zastępcy krajowego dyrektora ds. uzbrojenia, podsekretarza stanu w MON, był przedstawicielem Polski w Radzie Sterującej EDA oraz członkiem głosującym w Radzie ds. Badań i Technologii NATO RTO (od 2012 r. Rada ds. Nauki i Technologii NATO-wskiej Organizacji ds. Nauki i Technologii). Brał udział w pracach nad zmianą systemu ustanawiania, realizacji i nadzoru realizacji prac badawczych i rozwojowych ustanawianych w obszarze obronności i bezpieczeństwa w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Jest autorem lub współautorem ponad 100 artykułów i referatów. Czynn timer uczestniczył w 18 konferencjach naukowych, w tym 8 międzynarodowych, gdzie prezentował wyniki badań. Był kierownikiem 5 prac dyplomowych oraz 2 prac końcowych na studiach podyplomowych.

W listopadzie 2010 r. został powołany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do Komitetu Sterującego ds. badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa, w grudniu 2010 r. został wybrany jego przewodniczącym.

Uchwały Komitetu Sterującego

- Uchwała nr 5/2012¹³ z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie rozpatrzenia złożonych odwołań od decyzji Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wydanych po rozstrzygnięciu konkursu 1/2011.
- Uchwała nr 6/2012 z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie opracowania rocznego sprawozdania z działalności Komitetu Sterującego za 2011 r.
- Uchwała nr 7/2012 z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie przygotowania i przekazania Dyrektorowi Centrum listy rankingowej pozytywnie zaopiniowanych wniosków złożonych w konkursie 2/2012 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.
- Uchwała nr 8/2012 z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie propozycji podziału środków finansowych planowanych na badania naukowe i prace rozwojowe z obszaru bezpieczeństwa i obronności państwa w latach 2013-2015.
- Uchwała nr 9/2012 z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie propozycji podziału środków finansowych planowanych na badania naukowe i prace rozwojowe z obszaru bezpieczeństwa i obronności państwa w latach 2013-2015.
- Uchwała nr 10/2012 z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie listy rankingowej pozytywnie zaopiniowanych wniosków złożonych w konkursie 3/2012 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

Projekt: Nowe wydajne luminofory do oświetleń i koncentratorów słonecznych

Beneficjent: Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN

Wartość projektu: 16 mln zł

¹³ Uchwały Komitetu Sterującego są numerowane w sposób ciągły od chwili jego powstania.

18 stycznia

Ogłoszenie pierwszego konkursu w Programie Badań Stosowanych. Konkurs spotkał się z tak dużym zainteresowaniem, że Dyrektor Centrum podjął decyzję o zwiększeniu alokacji konkursu z 240 mln na 600 mln zł.

22 lutego

Konferencja na temat zaawansowanego przetwarzania biomasy, współorganizowana przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego i NCBR. Przedmiotem dyskusji była możliwość opracowania sektorowego programu wsparcia w zakresie wykorzystania biomasy w przemyśle chemicznym.

8 maja

Konferencja dla przemysłu pt. „Współpraca nauki z przemysłem – projekt CTA”, poświęcona możliwościom współpracy firm z polskim konsorcjum realizującym projekt „Cherenkow Telescope Array”.

12 maja

Piknik Naukowy w parku Marszałka Rydza-Smigłego w Warszawie. Tematem przewodnim wydarzenia była „Energia”. Na stoisku NCBR uczestnicy pikniku mogli wziąć udział w licznych konkursach dotyczących zagadnień ze świata nauki.

29 maja-1 czerwca

Targi „Innowacje Technologie Maszyny” w Poznaniu. Stoisko wystawiennicze NCBR mieściło się w Salonie Nauka dla Gospodarki.

21 czerwca

Zatwierdzenie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego strategicznego programu badań i prac rozwojowych Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych – STRATEGMED. Program finansuje projekty polegające na opracowaniu i wdrożeniu nowych metod profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych oraz rehabilitacyjnych w zakresie chorób cywilizacyjnych.

11 lipca

Uroczystość podpisania porozumienia z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. dotyczącego wspólnego finansowania prac badawczych w kierunku rozwoju oryginalnych technologii eksploatacji gazu łupkowego. Na program o nazwie Blue Gas przeznaczono łącznie 1 mld zł.

19-20 września

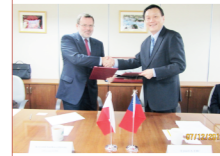
Udział NCBR w X. Międzynarodowej Konferencji i Targach „Nafta i Gaz” w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

5 października

Uruchomienie pilotażowego przedsięwzięcia BRIDGE VC. To pierwsze w ofercie NCBR oraz w Polsce publiczno-prywatne wsparcie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych.

11 grudnia

Podpisanie porozumienia o współpracy w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych pomiędzy NCBR i National Science Council w Tajwanie.

17 grudnia

Gala Liderów – uroczystość wręczenia symbolicznych czeków wybitnym młodym polskim naukowcom – laureatom III edycji programu Lider. 36 badaczy otrzymało w sumie blisko 40 mln zł.

2012

19 stycznia

Podpisanie porozumienia z przedstawicielami Polskiej Platformy Technologicznej Lotnictwa. NCBR zobowiązało się do zarezerwowania w budżecie 300 mln zł na badania naukowe, prace rozwojowe i działania wspierające transfer ich wyników do przemysłu lotniczego. 200 mln zł pochodzić będzie od firm zrzeszonych w stowarzyszeniach: Dolina Lotnicza w Rzeszowie, Wielkopolski Klaster Lotniczy w Kaliszu i Federacja Firm Lotniczych Bielsko w Bielsku-Białej.

6 marca

Uroczyste podpisanie umów o dofinansowanie projektów infrastrukturalnych w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Umowy, na łączną wartość 200 mln zł, podpisały: Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Zielonogórski oraz Uniwersytet Rzeszowski.

10 maja

POLISH-NORWEGIAN RESEARCH PROGRAMME

Uroczystość ogłoszenia programu Polsko-Norweska Współpraca Badawcza w gmachu Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ceremonii udział wzięli: król Norwegii Harald V wraz z małżonką, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski, prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego oraz Dagfinn Sundsbø, sekretarz stanu w Kancelarii Premiera Królestwa Norwegii, a także wysokiej rangi urzędnicy oraz przedstawiciele środowiska naukowego obu krajów.

29-30 maja

III Kongres Regionów w Świdnicy. NCBR zorganizował panel poświęcony programom wsparcia, dedykowanym zwiększeniu konkurencyjności regionów. W panelu wzięli udział przedstawiciele NCBR, Politechniki Rzeszowskiej oraz WSK „PZL-Rzeszów” S.A.

30 maja

Uroczystość ogłoszenia programu GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych. Program jest wynikiem porozumienia podpisanego z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, by wspólnie finansować prace B+R i wdrożenia technologii przyjaznych środowisku. Obie instytucje przeznaczyły na program po 200 mln zł.

5 lipca

Uroczystość uruchomienia programu Polsko-Norweska Współpraca Badawcza w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Celem programu jest zmniejszenie różnic ekonomicznych i społecznych oraz promowanie współpracy dwustronnej poprzez popularyzację i wspieranie badań naukowych. W programie o budżecie 43 mln euro finansowane są projekty z obszaru ochrony środowiska, zdrowia i nauk społecznych z uwzględnieniem tematyki migracji oraz promowanie równości płci i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym.

5 września

Ogłoszenie konkursu w ramach poddziałania 1.3.1 PO IG Projekty rozwojowe, który jako pierwszy wykorzystuje tzw. mechanizm pośredniej pomocy publicznej.

21 września

Ogłoszenie pierwszego konkursu na dofinansowanie projektów w programie Blue Gas. Alokacja konkursu wynosiła 500 mln zł.

22 października

Ogłoszenie pierwszego konkursu w ramach nowego przedsięwzięcia Go_Global.pl, oferującego wsparcie dla innowacyjnych firm komercjalizujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych.

13 grudnia

Uroczystość podpisania porozumienia z KGHM o wspólnym finansowaniu badań i prac rozwojowych w przemyśle metali nieżelaznych. Obie instytucje zobowiązały się przeznaczyć na to przedsięwzięcie łącznie 200 mln zł.

21 grudnia

Posiedzenie Rady Centrum, na którym prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego wręczyła nominacje nowo powołanym członkom Rady.

Programy i konkursy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Programy NCBR dotyczą ważnych kwestii społecznych i gospodarczych kraju. W 2012 r. priorytetem dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju był wzrost potencjału polskiego sektora badawczo-rozwojowego. W tym celu uruchomiono 19 programów oraz przeprowadzono 47 konkursów o łącznym dofinansowaniu w wysokości ponad 3,7 mld zł. Wzbudziły one duże zainteresowanie, a kwota wnioskowanego dofinansowania najczęściej kilkakrotnie przekraczała alokację. W ramach programów międzynarodowych zorganizowano 28 konkursów, 10 konkursów w programach krajowych, 7 w ramach programów operacyjnych, a 2 konkursy z zakresu obronności.

Wysokość budżetu NCBR w latach 2011–2012 systematycznie rosła wraz z podejmowaniem nowych działań i rozwijaniem istotnych dla gospodarki programów wspierania działalności B+R w Polsce. W 2011 r.

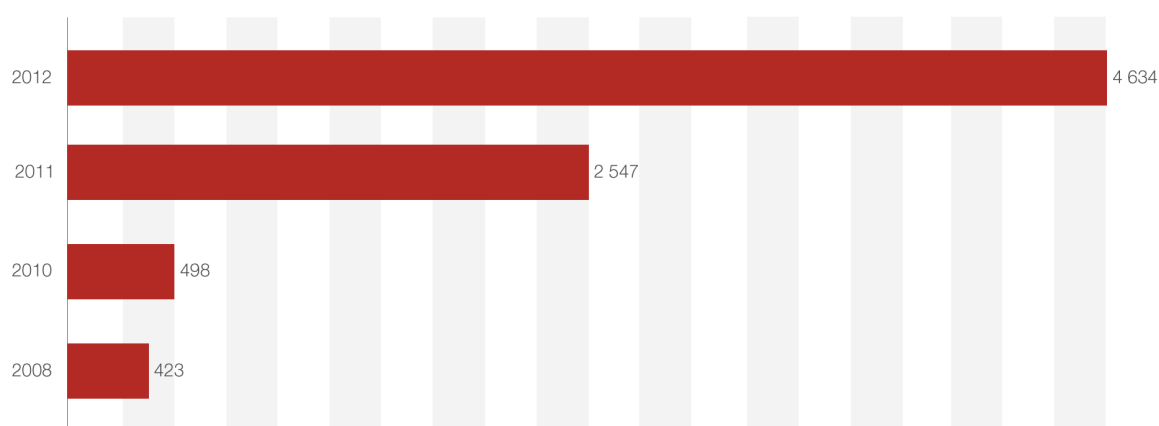
Centrum zrealizowało budżet na poziomie 2,5 mld zł, w 2012 r. było to już 4,6 mld zł, czyli niemal dwukrotnie więcej, a w porównaniu z rokiem 2008 wysokość budżetu wzrosła około dziesięciokrotnie.

Typ programów	Liczba ogłoszonych konkursów	Alokacja środków (w tys. zł)
programy krajowe	10	1 379 800
programy międzynarodowe	28	265 399
programy z zakresu obronności	2	761 000
programy operacyjne	7	1 338 473
Razem	47	3 744 672

Tabela 1. Liczba ogłoszonych konkursów NCBR w 2012 r.

W 2012 r. finansowano 3906 projektów o łącznej wartości dofinansowania 21,692 mld zł. Najwięcej projektów było realizowanych przez uczelnie publiczne (27%) oraz przedsiębiorstwa (30%).

W tabeli 2. zestawiono podmioty, które podpisały umowę na realizację projektów dofinansowanych przez NCBR w podziale na ich formę prawną. W stosunku do poprzedniego roku udział konsorcjów naukowych i naukowo-przemysłowych wzrósł o 30%.

Wykres 1. Budżet Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w latach 2007 – 2012 w mln zł.

Typ jednostki	Liczba projektów	Udział w ogólnej liczbie projektów	Wartość dofinansowania (zł)	Udział w całkowitym dofinansowaniu
Konsorcja	332	31,20%	1 448 717 410	36,47%
Przedsiębiorstwa	328	30,83%	1 223 815 824	30,81%
Uczelnie	295	27,3%	1 040 207 267	26,19%
Instytuty Badawcze	52	4,89%	115 152 400	2,90%
Jednostki naukowe PAN	34	3,20%	122 476 599	3,08%
Fundacje i stowarzyszenia	18	1,69%	20 344 868	0,51%
Inne	5	0,46%	1 470 388	0,04%
Razem	1064	100%	3 972 184 756	100%

Tabela 2. Jednostki, które podpisały umowy na realizację projektów w 2012 r.

Analizując beneficjentów programów NCBR pod kątem ich siedziby widać szczególną aktywność w województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i małopolskim, gdzie łącznie realizowanych było 64% projektów.

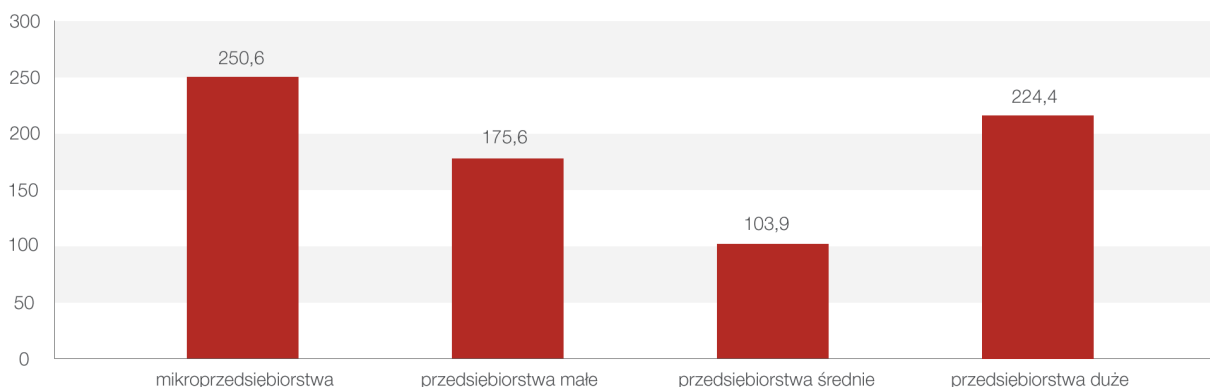
Województwo	Liczba projektów	Wartość dofinansowania (zł)
dolnośląskie	264	2 013 530 030,23
kujawsko-pomorskie	99	302 822 338,14
lubelskie	132	637 525 708,06
lubuskie	30	87 139 679,81
łódzkie	185	1 139 569 667,10
małopolskie	481	2 473 590 333,11
mazowieckie	1252	7 967 582 320,55
opolskie	41	84 108 735,62
podkarpackie	130	647 092 806,18
podlaskie	56	357 756 649,46
pomorskie	235	1 296 024 307,16
śląskie	429	2 116 237 835,98
świętokrzyskie	61	270 336 031,60
warmińsko-mazurskie	44	151 407 026,43
wielkopolskie	362	1 739 371 068,47
zachodniopomorskie	105	407 933 164,45
Razem	3906	21 692 027 702,35

Tabela 3. Informacja o realizowanych projektach/ programach w poszczególnych województwach w 2012 r.

W 2012 r. Centrum wiele działań ukierunkowało na rozwinięciu współpracy nauki i biznesu. Wprowadzono istotne preferencje dla projektów z udziałem przedsiębiorców, którzy mogli realizować wstępne badania przemysłowe w ramach Programu Badań Stosowanych, natomiast dzięki programom takim jak: Innotech i Graf-Tech mogli uzyskać dofinansowanie na opracowanie innowacyjnych produktów lub technologii (prace rozwojowe). Kolejne etapy wiodące do komercjalizacji wyników B+R mogły być wsparte w programach takich, jak: Patent Plus (wsparcie uzyskiwania ochrony patentowej), Go_Global.pl (umiędzynarodowienie działalności) i przedsięwzięcie BRIdge (pozyskanie inwestorów).

Pomoc publiczna dla przedsiębiorców udzielona przez Centrum w 2012 r. wyniosła 757,2 mln zł. Największymi beneficjentami NCBR wśród przedsiębiorców według wartości pomocy publicznej były mikroprzedsiębiorstwa (250,6 mln zł). Średniej wielkości przedsiębiorstwa otrzymały 13,8% łącznej wartości pomocy publicznej udzielonej przez NCBR w 2012 r.

Wśród beneficjentów pomocy publicznej, udzielonej przez NCBR, najwięcej środków mikroprzedsiębiorcy otrzymali w ramach ścieżki Hi-Tech programu Innotech oraz poddziałania 1.4 PO IG. Duże przedsiębiorstwa uzyskały wsparcie w ramach ścieżki In-Tech programu Innotech oraz Programu Badań Stosowanych.

Wykres 2. Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom w 2012 r. w mln zł

Pomoc publiczna udzielona przez NCBR przeznaczona została głównie na prowadzenie badań przemysłowych. Warto odnotować jednoznacznie większy udział eksperymentalnych prac rozwojowych w działalności B+R dużych przedsiębiorstw.

Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych

Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych służą rozwojowi społecznemu i gospodarczemu Polski. Podstawą do ich przygotowania jest Krajowy Program Badań, określający strategiczne kierunki badań naukowych i prac rozwojowych, dla których Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju przygotowuje projekty programów zatwierdzane przez ministra właściwego ds. nauki.

Konkursy ogłaszane w ramach programów strategicznych mają charakter *top-down* tzn. wnioskodawcy muszą spełnić wymagania określone w ogłoszeniu konkursowym. Realizacja programów strategicznych przyczynia się do konsolidacji zespołów badawczych i integracji środowisk naukowych i gospodarczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju kraju.

W 2012 r. w Centrum realizowane były trzy strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych:

- „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”,
- „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej”,
- „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych – STRATEGMED” – program został zatwierdzony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w czerwcu 2012 r.

Zaawansowane technologie pozyskiwania energii

Wraz z postępem technologicznym oraz rozwojem cywilizacyjnym wzrasta zużycie energii. Skutki tego procesu poprawiają komfort życia pobudzając jednocześnie wzrost gospodarczy. Nie można jednak zignorować ich negatywnego wpływu na środowisko. Odczują go nie tyl-

ko przyszłe pokolenia, ale obserwujemy je już teraz – coraz bardziej powszechne, zwłaszcza w dużych miastach, stają się chociażby choroby układu oddechowego, będące konsekwencją wzrostu zanieczyszczenia powietrza wynikającego, m.in. z rozrostu miast, a co za tym idzie, zwiększonego zapotrzebowania na energię, czy rosnącej liczby poruszających się po ulicach pojazdów, przy zmniejszonej poprawie „ekologiczności” stosowanych dotychczas rozwiązań grzewczych i pozyskiwania energii.

Celem programu „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii” jest zmniejszenie tego negatywnego wpływu rozwoju gospodarczego na środowisko i poprawa jakości życia, bez konieczności rezygnowania z dobrodziejstw postępu, a także zminimalizowanie kosztów pozyskiwania energii. Program skupia się na obniżeniu emisji zanieczyszczeń, w tym dwutlenku węgla przy produkcji energii elektrycznej i paliw. Ważnym celem programu jest także zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju.

Na realizację programu w latach 2010-2015 Centrum przeznaczyło blisko 300 mln zł, finansując 4 główne zadania badawcze. Jednym z nich jest opracowanie zintegrowanych technologii wytwarzania paliw i energii z biomasy oraz odpadów rolniczych.

Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej

Możliwość korzystania z istniejących i współdzielenia tworzonych zasobów wiedzy ma niebagatelny wpływ na naukę i edukację. Ważna jest nie tylko możliwość łatwego odnalezienia potrzebnych materiałów i ich bezpiecznego przechowywania, ale również efektywna komunikacja z innymi ośrodkami. Z drugiej strony zasoby nauki są rozproszone w licznych bazach danych, co ogranicza ich dostępność.

Celem programu „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej” jest ułatwienie dotarcia do znajdujących się w sieci zasobów wiedzy przedstawicielom nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy. Zadanie realizuje sieć naukowa złożona z 16 jednostek naukowych, którym przewodniczy Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Zespoły sieci koncentrują swoje wysiłki na tym, aby stworzyć zintegrowany system informatyczny umożliwiający integrację rozproszonych i niejednorodnych baz danych. Tworzona uniwersalna, otwarta, repozytoryjna platforma ma zapewnić bezpieczne i długoterminowe przechowywanie danych cyfrowych, ich udostępnianie oraz umożliwić komunikację pomiędzy jej użytkownikami.

W ramach programu „Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej” w 2012 r. uzyskano 4 patenty, z czego 2 w Polsce a 2 w USA.

Lp.	Nazwa programu	Planowane środki [zł]	Przekazane środki [zł]
1	Zaawansowane technologie pozyskiwania energii	67 664 869	67 626 869
2	Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej	21 838 464	21 799 986
3	Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych – STRATEGMED	800 000 000	—

Tabela 4. Dane finansowe opisujące stopień zaangażowania środków finansowych Centrum w realizację programów strategicznych

Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych (STRATEGMED)

Znaczącym problemem społecznym staje się starzenie się społeczeństwa polskiego. W 1990 r. osoby, które ukończyły 65 lat stanowiły 13,9% Polaków. W 2030 r. odsetek ten ma wynieść 23,8%. Oznacza to niemal dwukrotny wzrost tej grupy w ciągu czterech dekad. Starsi obywatele wymagają zapewnienia odpowiedniego komfortu życia i sprawności w pracy, stąd konieczne jest opracowanie zaawansowanych rozwiązań w zakresie diagnostyki, profilaktyki i leczenia osób starszych.

Odpowiedź na te wyzwania stanowi program „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych”. Jest to zarazem pierwszy program stworzony na podstawie Krajowego Programu Badań. Ma on na celu finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych ukierunkowanych na innowacyjne rozwiązania w zakresie profilaktyki, diagnostyki i leczenia chorób cywilizacyjnych w czterech obszarach: kardiologii i kardiologii, onkologii, neurologii oraz medycynie regeneracyjnej.

Zadaniem programu Strategmed jest zmniejszanie dysproporcji w rozwoju cywilizacyjnym między Polską a wysoko rozwiniętymi gospodarczo krajami. Do poprawy jakości życia przyczynić ma się pełniejsze wdrożenie wyników badań w krajowej gospodarce. Program ma stworzyć podstawy do zwiększenia w Polsce zastosowań nowych technologii medycznych, informatycznych i materiałowych w specjalnościach medycznych oraz w naukach pokrewnych. Działania te doprowadzą do zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki oraz do wzrostu współpracy międzynarodowej w obszarze nauk medycznych i pokrewnych.

Ważnym aspektem programu jest walka z chorobami cywilizacyjnymi, które stanowią największe zagrożenie zdrowotne dla populacji Polski w perspektywie najbliższych lat. Są nimi – powodowane przez czynniki środowiskowe i niekorzystne zmiany stylu życia – choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe, choroby nerek, cukrzyca

i otyłość, choroby psychiczne (w tym również depresja), choroby otępienne oraz uzależnienia od alkoholu, leków i narkotyków oraz zaburzenia komunikacji, a także narastające przeciążenie umysłowe związane z procesami decyzyjnymi oraz stres psychospołeczny.

Celem programu Strategmed jest poprawa wskaźników zdrowotnych i jakości życia osób z chorobami cywilizacyjnymi oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia tych osób z czynnego życia zawodowego i społecznego. Program stwarza szansę na transfer innowacyjnych usług, produktów i technologii w zakresie profilaktyki, diagnostyki, terapii i rehabilitacji z polskich instytucji naukowych do otoczenia gospodarczego. Realizacja programu pozwoli na wypełnienie nisz na rynku globalnym, które mogą stać się polskimi specjalnościami.

Strategiczne projekty badań naukowych i prac rozwojowych

Na podstawie zlecenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w 2012 r. Centrum finansowało następujące projekty strategiczne:

- „Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach”,
- „Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków”,
- „Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej”.

Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach

Celem projektu jest opracowanie rozwiązań organizacyjnych i technicznych, których wdrożenie przyczyni się do minimalizacji zagrożeń i zwiększenia poprawy bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych.

Tematy zadań badawczych są zgodne z zaleceniami powoływanych komisji, które od 2000 r. na zlecenie Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wyjaśniały przyczyny i okoliczności wypadków w kopalniach. Zespoły badawcze biorące udział w realizowanym projekcie opracowują m.in. zasady projektowania robót górniczych oraz reguł pomiarów i badań parametrów powietrza kopalnianego dla oceny zagrożenia metanowego i pożarowego.

Eksperti pracują również nad stworzeniem aparatury umożliwiającej przeprowadzenie pomiarów oraz diagnozo-

Projekt: BreastLife – innowacyjny tester do termografii ciekłokrystalicznej, wykrywający raka piersi
Beneficjent: BRASTER sp. z o.o.
Wartość projektu: 5 mln zł

wanie kabli i przewodów elektroenergetycznych w wyrobiskach zagrożonych wybuchem metanu i pyłu węglowego.

Program zwiększy bezpieczeństwo pracy w kopalniach również dzięki opracowaniu funkcjonalnego systemu bezprzewodowej łączności ratowniczej oraz systemu gazometrycznego, powodującego natychmiastowe wyłączenie zasilania energią elektryczną w razie nagłego wypływu metanu ze zrobów do wyrobisk eksploatacyjnych.

Zadania badawcze realizowane są przez konsorcja z udziałem przedsiębiorstw, zarówno MSP jak i dużych spółek węglowych. Udział środków własnych przedsiębiorstw wynosi ok. 25% całkowitych kosztów.

W 2012 r. Centrum nadzorowało 8 zadań badawczych, w tym 5 realizowanych na podstawie umów zawartych w 2011 r. i 3 wyłonione do dofinansowania w wyniku przeprowadzonych w 2012 r. konkursów.

Ogłoszono także konkursy na wykonanie 4 dodatkowych projektów:

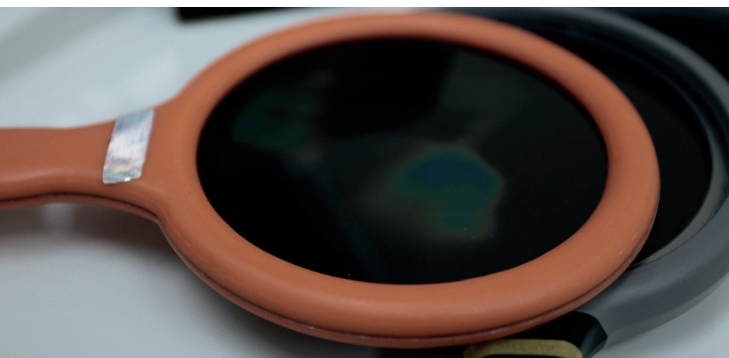
- Wyznaczanie współczynnika korekcji pomiędzy automatycznym pomiarem prędkości powietrza a uśrednioną wartością prędkości mierzoną anemometrem ręcznym,
- Opracowanie systemu zarządzania zmęczeniem u pracowników zatrudnionych w wyrobiskach podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny,
- Opracowanie odzieży ochronnej dla ratowników górniczych,
- Opracowanie systemów orientacji i sygnalizowania kierunku wycofania się załogi na drogach ucieczkowych w chodnikach przyścianowych.

Alokacja przeznaczona na ich realizację wynosiła 6,1 mln zł.

Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków

Celem programu jest opracowanie rozwiązań w zakresie projektowania, wznoszenia oraz eksploatacji budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej, mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wdrożenie opracowanego systemu powinno pozwolić na zmniejszenie zużycia węgla i gazu, ograniczenie emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń do atmosfery oraz korzystnie wpłynąć na koszty utrzymania budynków.

W ramach projektu realizowanych jest 7 zadań badawczych. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju udzieliło dofinansowania na projekt o łącznej kwocie w wysokości 26,6 mln zł.

Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej

Projekt stanowi odpowiedź na postulat zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju w warunkach uruchomienia w Polsce energetyki jądrowej. W jego ramach realizowanych jest 10 zadań badawczych, w tym dotyczące wysokotemperaturowych reaktorów oraz kontrolowanej fuzji termojądrowej.

Program przyczyni się m.in. do rozwiązania problemów związanych z wypalonym paliwem jądrowym oraz odpadami promieniotwórczymi. Dodatkowo umożliwi opracowanie prawnych i faktycznych regulacji w zakresie ochrony radiologicznej, co powinno przełożyć się na wzrost akceptacji społecznej dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce.

W 2012 r. prowadzono nadzór nad realizacją 5 zadań badawczych, a także rozstrzygnięto konkurs ogłoszony w 2011 r. Wartość projektu wynosi 17,3 mln zł.

Wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych

Jednym z priorytetowych zadań NCBR jest wspieranie przeniesienia wyników badań naukowych i prac rozwojowych do praktyki gospodarczej. Centrum dąży ponadto do zacieśnienia współpracy pomiędzy naukowcami a przedsiębiorcami. W 2012 r., w ramach wspierania komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki, realizowane były następujące programy:

Innotech

Innotech jest programem wsparcia nauki i gospodarki w zakresie innowacyjnych przedsięwzięć, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanych technologii. Program jest adresowany do podmiotów realizujących badania naukowe, ukierunkowane na opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii, produktów lub usług. Celem dodatkowym jest zachęcenie przedsiębiorców do inwestowania w sferę B+R, a przez to wzmocnienie współpracy pomiędzy nauką i biznesem. Budżet programu wynosi 650 mln zł.

W 2012 r. podpisano 108 umów o wykonanie projektów wyłonionych w pierwszym konkursie. Ponadto, opracowano dokumentację oraz przeprowadzono drugi konkurs, którego alokacja wynosiła 250 mln zł. Łącznie złożonych zostało 414 wniosków o wartości ponad 1 mld zł. W wyniku oceny merytorycznej dofinansowaniem objęto 102 wnioski, natomiast do 31 grudnia 2012 r. zawarty zostało 30 umów.

Spin-Tech

Zadaniem programu Spin-Tech jest wspieranie działalności spółek celowych, tworzonych przez państwowe jednostki badawcze, w szczególności uczelnie wyższe, w celu komercjalizacji wyników badań i prac rozwojowych. Budżet programu wynosi 120 mln zł.

W 2012 r., w ramach prac związanych z ustanowieniem programu, opracowano dokumentację konkursową oraz ogłoszono pierwszy konkurs.

Patent Plus

Patent Plus to nowy program w ofercie NCBR, ustanowiony by wesprzeć naukowców i przedsiębiorców w zakresie zarządzania własnością intelektualną poprzez patentowanie. Budżet programu wynosi 40 mln zł, a dofinansowaniu podlega proces ubiegania się o międzynarodową ochronę patentową.

W 2012 r. opracowano dokumentację konkursową oraz ogłoszono pierwszy konkurs.

Bro-Tech

Program ma na celu podniesienie efektywności i skuteczności procesu transferu technologii między sferą nauki i gospodarki poprzez dofinansowanie usług doradczych, świadczonych przez brokerów technologii.

W 2012 r. prowadzono monitoring czterech projektów, z których dwa zostały zakończone.

Kad-Tech

Celem programu jest wzmocnienie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a wysoko wykwalifikowanymi specjalistami ze sfery naukowo-badawczej. Przedsiębiorcy zyskują możliwość otrzymania dofinansowania na zatrudnienie w firmie pracownika naukowego oraz zakup tzw. usług wsparcia innowacji, w zakresie prowadzonej działalności innowacyjnej.

W 2012 r. zakończono realizację ostatniego projektu.

Go_Global.pl

Zadaniem przedsięwzięcia Go_Global.pl jest wspieranie innowacyjnych firm, komercjalizujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych. Program wspiera działania realizowane przez innowacyjne mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, działające w sektorze wysokiej i średnio-wysokiej technologii.

Budżet programu wynosi 40 mln zł, przy alokacji w pierwszym konkursie w wysokości 10 mln zł. Nabór prowadzony był od 22 października do 5 grudnia 2012 r. Złożone zostały 23 wnioski a dofinansowanie przyznano pięciu projektom.

Programy z zakresu mobilności naukowców i wspierania rozwoju kadry naukowej

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizuje programy mobilności naukowców, kładąc szczególny nacisk na udział młodych naukowców. Umożliwia także zwiększenie kwalifikacji w obszarze przedsiębiorczości, zarządzania własnością intelektualną oraz komercjalizacji wyników badań.

Lider

Celem programu Lider, jest poszerzenie kompetencji młodych naukowców w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu oraz kierowaniu własnym zespołem badawczym, w ramach projektów wybranych ze względu na wysoki poziom naukowy, a także możliwość wdrożenia ich wyników w gospodarce. Lider służy również stymulowaniu współpracy naukowców z przedsiębiorstwami, poprzez umożliwienie realizacji badań o potencjale komercjalizacyjnym i wdrożeniowym oraz zachęcanie do mobilności międzysektorowej.

Program jest realizowany już od 2009 r., przy czym budżet poszczególnych konkursów jest systematycznie zwiększany. W trzecim konkursie młodym naukowcom przekazano niemal dwukrotnie więcej środków niż w konkursie I (przeciętna kwota dofinansowania na projekt w trzecim konkursie przekroczyła 1 mln zł). Nabór w ramach III edycji trwał od 5 grudnia 2011 r. do 31 stycznia 2012 r. W odpowiedzi na ogłoszenie konkursu wpłynęło 131 wniosków, na podstawie których wyłoniono 38 laureatów.

W 2012 r. uruchomiony został także IV konkurs programu Lider.

Programy obejmujące finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych

W 2012 r. NCBR inicjowało i realizowało w tym zakresie następujące programy:

Program Badań Stosowanych

Program Badań Stosowanych jest horyzontalnym programem wsparcia sektora nauki oraz sektora przedsiębiorstw w zakresie badań stosowanych. Obejmuje on dwa rodzaje działań:

- prowadzenie prac badawczych podejmowanych w celu zdobycia wiedzy w określonej dziedzinie nauki, mającej zastosowanie praktyczne (np. badania nowego materiału o specyficznych właściwościach) – ścieżka A;
- podejmowanie badań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych (np. modyfikacja znanego materiału) – ścieżka B.

Budżet programu wynosi 1,2 mld zł.

W 2012 r. przygotowano dokumentację konkursową, przeprowadzono nabór oraz ocenę wniosków w pierwszym konkursie. Alokacja konkursu początkowo wynosząca 240 mln zł została ostatecznie zwiększona do 600 mln zł. W sumie złożonych zostało 1 140 wniosków o łącznej wartości ponad 2,9 mld zł.

Do końca 2012 r. zostało podpisanych 201 umów na dofinansowanie projektów.

Nazwa programu	Alokacja	Terminy naboru	Liczba złożonych wniosków w konkursie ogółem	Liczba decyzji o przyznaniu dofinansowania*
Program Badań Stosowanych	240 mln zł/ 600 mln zł po zwiększeniu alokacji	01.02.2012 – 16.03.2012	1140	227 (8)
Innotech	250 mln zł	02.04.2012 – 02.05.2012	414	102 (4)
Graf-Tech	60 mln zł	05.04.2012 – 04.06.2012	33	12
Blue Gas – Polski Gaz Łupkowy	125 mln zł	24.09.2012 – 22.11.2012	22	–
Go_Global.pl	10 mln zł	22.10.2012 – 05.12.2012	23	5
Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach – konkursy na wykonanie projektów nr 9-12 (4 konkursy)	4,8 mln zł	26.11.2012-09.01.2013	–	–
Lider	40 mln zł	17.12.2012-15.02.2013	131	38

* w nawiasie podano liczbę projektów dofinansowanych w wyniku procedury odwoławczej

Tabela 5. Informacja o konkursach ogłoszonych w ramach programów krajowych, realizowanych w 2012 r. przez Centrum

Graf-Tech

Celem programu Graf-Tech jest wzmocnienie na rynku międzynarodowym pozycji polskich przedsiębiorców rozwijających produkty na bazie grafenu. Program obejmuje wsparcie badań naukowych, prac rozwojowych oraz prac przygotowujących do wdrożenia. Dofinansowanie przeznaczone jest na projekty realizowane przez konsorcja oraz centra naukowo-przemysłowe, w których partnerem jest co najmniej jeden przedsiębiorca.

W 2012 r. przygotowano dokumentację konkursową, a także przeprowadzono nabór oraz ocenę wniosków.

Alokacja konkursu wyniosła 60 mln zł. Złożone zostały 33 wnioski, z których dofinansowano 12 projektów. Do końca roku zostało podpisanych 6 umów o dofinansowanie.

Blue Gas

Program Blue Gas – Polski Gas Łupkowy jest częścią wspólnego przedsięwzięcia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., ukierunkowanego na wspieranie dużych, zintegrowanych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych, obejmujących opracowanie i przetestowanie w skali pilotażowej innowacyjnych technologii wydobywania gazu łupkowego w Polsce. Docelowy budżet przedsięwzięcia wynosi 1 mld zł.

W 2012 r. podpisano porozumienie pomiędzy ARP i NCBR, przygotowano dokumentację konkursową, uruchomiono oraz przeprowadzono nabór wniosków w pierwszym konkursie i rozpoczęto ich ocenę.

Programy międzynarodowe, w tym programy współfinansowane ze środków zagranicznych

W 2012 r. NCBR prowadziło intensywną współpracę międzynarodową, pogłębiając ustanowione relacje zagraniczne i zdobywając nowe doświadczenia.

Realizowane zadania obejmowały przygotowanie oraz przeprowadzenie przez Centrum konkursów na międzynarodowe projekty badawcze, w ramach przedsięwzięć opisanych poniżej.

ERA-NET Plus OLAE+

ERA-NET Plus OLAE+ jest programem mającym na celu rozwijanie i stymulowanie relacji technologicznych i biznesowych w europejskiej społeczności elektroniki organicznej na dużych powierzchniach (OLAE).

W 2012 r. został rozstrzygnięty jednoetapowy nabór wniosków na międzynarodowe projekty w obszarze: *Organic and large area electronics*, ogłoszony w 2011 r.

ERA-NET Transport II

ERA-NET Transport II jest programem mającym na celu promowanie badań naukowych w obszarze transportu, zapewnienie efektywnego wykorzystania wyników badań w polityce transportowej oraz umożliwienie szybkiego rozwoju innowacyjnych technologii transportowych.

W 2012 r. został ogłoszony jednoetapowy nabór wniosków *Stepping Stones* w obszarze wspierania długotrwałego zrównoważonego rozwoju transportu w Europie. Do dofinansowania zarekomendowano dwa wnioski z udziałem polskich podmiotów.

Program Wspólny AAL

Program Wspólny AAL jest programem mającym na celu generowanie innowacyjnych produktów, usług i systemów bazujących na technologiach informacyjno – komunikacyjnych (ICT) dla zapewnienia komfortowego funkcjonowania ludzi starszych.

W 2012 r. ogłoszono piątą, jednoetapowy nabór wniosków w obszarze ICT. Do dofinansowania zarekomendowano 4 wnioski z udziałem 6 polskich podmiotów.

Era-Net Martec II

Era-Net Martec II jest programem mającym na celu promowanie badań naukowych w obszarze transportu wodnego i technologii morskich w Europie.

W 2012 r. ogłoszono dwa, jednoetapowe nabory wniosków w obszarze technologii morskich. W wyniku rozstrzygnięcia czwartego konkursu do dofinansowania zarekomendowane zostały trzy projekty z udziałem polskich podmiotów. W grudniu 2012 r. ogłoszono również piątą konkurs, którego nabór zakończono w 2013 r.

ERA-NET CHIST-ERA

ERA-NET CHIST-ERA jest programem realizowanym przez NCBR we współpracy z europejskimi agencjami finansującymi badania z zakresu technologii informacyjnych oraz komunikacyjnych ICST (*Information and communication science and technologies*).

W 2012 r. rozstrzygnięto drugi, jednoetapowy nabór wniosków, ogłoszony w 2011 r. W wyniku rozstrzygnięcia do dofinansowania zarekomendowano jeden projekt z udziałem polskiego podmiotu. Umowa na finansowanie projektu została podpisana w 2012 r. W tym samym r. ogłoszono także trzeci konkurs na międzynarodowe projekty w obszarze *Intelligent User Interfaces (IUI)* oraz

Context- and Content-Adaptative Communication Networks (C3N). Nabór zakończył się w 2013 r.

Inicjatywa ARTEMIS

Inicjatywa ARTEMIS jest europejskim przedsięwzięciem (JTI) w ramach 7 PR, utworzonym na podstawie rozporządzenia Rady (WE) Nr 74/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r., w sprawie ustanowienia przedsiębiorstwa ARTEMIS. Celem przedsiębiorstwa jest realizacja wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie systemów wbudowanych (*Embedded Computing Systems Initiative*). Inicjatywa JTI ARTEMIS ma pomóc Europie wzmocnić i skonsolidować europejski prymat w rozwoju technologii związanych z komputerowymi systemami wbudowanymi. Ma również pomóc europejskiemu przemysłowi w ujednoliceniu i umocnieniu jego światowego przywództwa w obszarze technologii wbudowanych systemów komputerowych.

W 2012 r. rozstrzygnięto pierwszy, jednoetapowy nabór wniosków w obszarze systemów wbudowanych.

Wspólne przedsięwzięcie ENIAC

Wspólne przedsięwzięcie ENIAC realizowane jest w obszarze nanoelektroniki. Inicjatywa ukierunkowana jest na integrację i miniaturyzację urządzeń oraz rozbudowę ich funkcji, w celu zastosowania ich w medycynie, transporcie, zarządzaniu środowiskiem i energią oraz informatyce i telekomunikacji.

W 2012 r. ogłoszono dwa nabory wniosków w obszarze nanoelektroniki. W pierwszym konkursie nie wpłynął żaden wniosek. W wyniku rozstrzygnięcia drugiego, do dofinansowania zarekomendowano trzy projekty z udziałem polskich podmiotów.

FACCE JPI akcja pilotażowa Centrum Wiedzy (Knowledge Hub)

FACCE JPI akcja pilotażowa Centrum Wiedzy (Knowledge Hub) jest programem, mającym służyć wzmocnieniu i współpracy między naukowcami z państw uczestniczących w FACCE JPI w wybranych obszarach tematycznych, poprzez zapewnienie finansowego wsparcia krajowego. Program obejmuje trzy obszary tematyczne: uprawy, łąki i żywy inwentarz, kwestie ekonomiczne oraz handel.

W 2012 r. podpisywanych zostało 7 umów na finansowanie projektów wyłonionych z naboru wniosków badawcze, który rozpoczął się i zakończył w 2011 r.

ERA-NET BIOENERGY

ERA-NET BIOENERGY jest programem dofinansowania międzynarodowych projektów badawczych w zakresie szeroko pojętej bioenergii.

W 2012 r. przeprowadzony został dwuetapowy nabór wniosków w obszarach *Innovations in biogas production* oraz *Sustainable biomass for energy purposes*. W wyniku międzynarodowej oceny do finansowania rekomendowano dwa projekty z udziałem trzech polskich podmiotów.

ERA-NET EuroNanoMed II

ERA-NET EuroNanoMed II jest programem mającym na celu wspieranie konkurencyjności europejskiej nanomedycyny.

W 2012 r. został ogłoszony jednoetapowy nabór wniosków w obszarze nanotechnologii w medycynie z terminem zakończenia w 2013 r.

ERA-NET ERA CAPS

ERA-NET ERA CAPS jest programem finansowania projektów badawczych dedykowanych problemom zapewnienia wysokiej jakości żywności, a także kwestiom biologii molekularnej roślin.

W 2012 r. został ogłoszony jednoetapowy nabór wniosków w obszarze biologii molekularnej roślin z terminem zakończenia w 2013 r.

ERA-NET NEURON II

ERA-NET NEURON II jest programem koordynacji badań naukowych w krajach europejskich w neurologii. Promuje on działania mające na celu monitorowanie zrównoważonego rozwoju międzynarodowej, neurobiologicznej sieci naukowo-badawczej.

W 2012 r. został ogłoszony nabór wniosków w obszarze innowacyjnych metod badań prowadzących do lepszego zrozumienia chorób układu nerwowego i mózgu. W wyniku międzynarodowej oceny wniosków do finansowania zarekomendowano dwa projekty z udziałem polskich podmiotów.

ERA Net E-Rare

ERA Net E-Rare jest programem wspierającym badania nad chorobami rzadkimi. Ukierunkowany jest na międzynarodową współpracę, tworzenie baz danych i rejestrów pacjentów, opracowania specyficznych biomarkerów, nowatorskiej diagnostyki oraz badań klinicznych prowadzących do rozwoju nowych metod leczenia.

W 2012 r. został zamknięty nabór wniosków w pierwszym konkursie, który rozpoczął się w 2011 r. W wyniku międzynarodowej oceny wniosków do finansowania nie zarekomendowano projektu z udziałem polskich podmiotów.

W 2012 r. został ogłoszony nabór wniosków w drugim konkursie z terminem zakończenia w 2013 r.

ERA-NET Transcan

ERA-NET Transcan jest programem współpracy pomiędzy instytucjami finansującymi badania naukowe z państw członkowskich oraz stowarzyszonych. Jego celem jest zintegrowanie działań w zakresie badań translacyjnych w onkologii.

W 2012 r. rozstrzygnięty został dwuetapowy nabór wniosków na międzynarodowe projekty w obszarze onkologii, ogłoszony w grudniu 2011 r. W wyniku międzynarodowej oceny wniosków, do finansowania zarekomendowano dwa projekty z udziałem trzech polskich zespołów badawczych.

W 2012 r., w ramach drugiego konkursu został ogłoszony nabór wniosków z terminem zakończenia w 2013 r.

Program BONUS-185

Program BONUS-185 jest współfinansowany przez Unię Europejską oraz krajowe organizacje finansujące badania problemów przyrodniczych, ochrony ekosystemu morskiego, rybołówstwa, turystyki, transportu, planowania przestrzennego oraz zarządzania zasobami Morza Bałtyckiego. Uczestnikami programu są wszystkie kraje leżące nad Bałtykiem.

W 2012 r. zostały ogłoszone dwa, dwuetapowe nabory wniosków z terminem zakończenia w 2013 r.

JPI ND Joint Programming on combating Neurodegenerative Disease

JPI ND Joint Programming on combating Neurodegenerative Disease to pilotażowa inicjatywa, której celem jest koordynacja badań na poziomie europejskim w obszarze chorób neurodegeneracyjnych.

W 2012 r. został ogłoszony jednoetapowy nabór wniosków w obszarze *Health Care* z terminem zakończenia w 2013 r.

ERA-NET ERA-IB 2

ERA-NET ERA-IB 2 to inicjatywa mająca na celu zintegrowanie narodowych programów badań dotyczących, m.in. technologii przyjaznych środowisku, nowatorskiego wykorzystywania enzymów, mikroorganizmów, produkcji oraz przetwarzania związków chemicznych i farmaceutycznych i innych materiałów biologicznych, w tym również żywności, papieru, materiałów tekstylnych i bioenergii.

W 2012 r. został ogłoszony dwuetapowy nabór wniosków. W wyniku międzynarodowej oceny wniosków do finansowania zarekomendowano dwa projekty z udziałem polskich podmiotów.

Inicjatywa EUREKA

Inicjatywa EUREKA została ustanowiona w 1985 r. Jej celem jest zwiększanie innowacyjności, produktywności i konkurencyjności przemysłu europejskiego. W ramach inicjatywy finansowane są projekty realizowane przez co najmniej dwóch partnerów, z dwóch różnych państw członkowskich UE. Projekty muszą być ukierunkowane na opracowanie i wdrożenie lub znaczące ulepszenie istniejącej technologii bądź wdrożenie nowego produktu lub usługi.

W 2012 r. wprowadzono nowe zasady naboru wniosków EUREKI. Obecnie są one składane w dwóch naborach w ciągu roku, a nie w trybie ciągłym, który obowiązywał wcześniej.

Program Eurostars

Program Eurostars wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w obszarze badań i rozwoju. Projekty finansowane w ramach programu są ukierunkowane na wdrożenie wyników badań w postaci nowego produktu, procesu lub usługi.

W 2012 r. zostały przeprowadzone dwa nabory wniosków.

W 8. konkursie do finansowania zarekomendowano dwa projekty z udziałem polskich zespołów badawczych. W 2012 r. podpisano jedną umowę, a kolejna została podpisana w 2013 r.

W 2012 r. wprowadzono również nowe „Zasady dofinansowania przez NCBR projektów realizowanych w ramach programu Eurostars”. Zgodnie z nimi polscy uczestnicy konsorcjum międzynarodowego mogą ubiegać się o dofinansowanie NCBR pod warunkiem, że w skład międzynarodowego konsorcjum wchodzi małe lub średnie przedsiębiorstwo mające siedzibę na terytorium Polski. Zasady te będą obowiązywały polskich wnioskodawców w 10. konkursie Eurostars.

Inicjatywa CORNET

Inicjatywa CORNET jest programem wsparcia badań branżowych ze szczególnym uwzględnieniem roli małych i średnich przedsiębiorstw.

W 2012 r. ogłoszone zostały dwa konkursy na projekty badawcze: 14 i 15. Zakończony i rozstrzygnięty został również nabór wniosków do 13. konkursu.

KORANET

KORANET jest programem mającym na celu wspieranie współpracy badawczej pomiędzy Europą a Koreą Południową.

W 2012 r. został ogłoszony jednoetapowy nabór wniosków w obszarze technologii przyjaznych środowisku (*Green Technologies*). W wyniku międzynarodowej oceny do finansowania zarekomendowano cztery projekty z udziałem polskich podmiotów. Podpisane zostały również trzy umowy na finansowanie projektów.

ERA-NET RUS

ERA-NET RUS to program, którego celem jest stworzenie warunków dla długofalowej współpracy badawczej

pomiędzy państwami członkowskimi UE a Federacją Rosyjską.

W 2012 r. ogłoszono wspólny, pilotażowy konkurs na projekty innowacyjne, promujący wspólne przedsięwzięcia badawczo-rozwojowe. NCBR zadeklarowało wsparcie finansowe dla polskich podmiotów, członków konsorcjów projektów wyłonionych w konkursie do kwoty 500 tys. euro. Na 31 projektów wyłonionych w konkursie, w czterech uczestniczą polskie jednostki finansowane przez NCBR.

Nazwa programu	Alokacja	Terminy naboru	Liczba złożonych wniosków w konkursie ogółem	Liczba złożonych wniosków w konkursie z polską jednostką	Liczba decyzji o przyznaniu dofinansowania*
ERA-NET Transport II 1 konkurs	100 000 €	01.03.2012 – 07.06.2012	10	4	—
Program Wspólny AAL 5 konkurs	500 000 €	29.02.2012 – 31.05.2012	146	13	4
Era-Net Martec II 4 konkurs	1 000 000 €	02.04.2012 – 30.04.2012	9	5	—
Era-Net Martec II 5 konkurs	1 000 000 €	18.12.2012 – 30.04.2013	—	—	—
ERA-NET CHIST-ERA 3 konkurs	500 000 €	20.10.2012 – 21.01.2013	—	—	—
Inicjatywa ARTEMIS 1 konkurs	1 000 000 €	19.04.2012 – 06.09.2012	11	3	—
JU ENIAC 1 konkurs	800 000 €	23.02.2012 – 12.04.2012	—	—	—
ENIAC 2 konkurs	1 000 000 €	04.05.2012 – 13.09.2012	10	3	—
BIOENERGY 3 konkurs	800 000 €	01.03.2012 – 20.08.2012	25	15	2
EuroNanoMed II 1 konkurs 1	1 500 000 €	10.12.2012 – 04.03.2013	—	—	—
ERA – NET ERA-CAPS 1 konkurs	1 500 000 €	19.11.2012 – 15.02.2013	—	—	—
ERA-NET NEURON II 1 konkurs	1 500 000 €	20.01.2012 – 09.03.2012	197	29	(1)
ERA-NET E-Rare 2 konkurs	1 000 000 €	07.12.2012 – 31.01.2013	—	—	—
ERA-NET Transcan 2 konkurs	1 500 000 €	14.12.2012 – 15.02.2013	—	—	—
BONUS 185 –1 konkurs Viable Ecosystem	1 500 000 €	12.11.2012 – 14.02.2013	—	—	—
BONUS 185 – 2 konkurs In- novation	250 000 €	13.11.2012 – 12.03.2013	—	—	—
Joint Programming Neurode- generative Disease – 2 konkurs	600 000 €	10.12.2012 – 21.03.2013	—	—	—
ERA-IB 1 konkurs	1 500 000 €	01.03.2012 – 30.04.2012	63	9	—

EUREKA 1 konkurs	5 591 496 zł	12.02.2012 – 20.06.2012	14	14	5 (3)
EUREKA 2 konkurs	2 500 000 zł	21.06.2012 – 21.10.2012	6	6	2
EUROSTARS 9 konkurs	500 000 €	02.03.2012 – 20.09.2012	306	19	–
EUROSTARS 10 konkurs	1 000 000 €	21.09.2012 – 04.04.2013	–	–	–
CORNET 14 konkurs	1 300 000 €	02.05.2012 – 28.09.2012	19	4	4
CORNET 15 konkurs	1 300 000 €	01.12.2012 – 28.03.2013	–	–	–
KORANET Joint Call on Green Technologies	300 000 €	06.02.2012 – 06.04.2012	17 polskich podmiotów (16 wniosków z udziałem pols- kich podmiotów)	4	–

* w nawiasie podano liczbę projektów dofinansowanych w wyniku procedury odwoławczej

Tabela 6. Informacja o konkursach ogłoszonych w ramach programów międzynarodowych realizowanych w 2012 r. przez Centrum¹⁴

¹⁴ Informacja nie obejmuje programów bilateralnych omówionych w dalszej części sprawozdania

Programy bilateralne

W 2012 r. Centrum realizowało następujące programy bilateralne:

Polsko-Norweska Współpraca Badawcza

Polsko-Norweska Współpraca Badawcza jest realizowana w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014. NCBR jako operator programu, realizuje go na mocy umowy zawartej w dniu 27 sierpnia 2012 r. z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego.

W 2012 r. w ramach programu ogłoszone zostały dwa konkursy:

- „Core Call” – konkurs na polsko-norweskie projekty badawcze w pięciu obszarach, tj.: ochrona środowiska, zmiany klimatyczne – w tym badania polarne, zdrowie, nauki społeczne i współpraca dwustronna – z uwzględnieniem tematyki dotyczącej migracji, spójności społecznej, roli mniejszości i społecznego aspektu zrównoważonego rozwoju oraz równość płci i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym.
- „Small Grant Scheme” – konkurs na małe projekty badawcze dla kobiet w obszarze nauk technicznych bezpośrednio związanych z rozwojem kariery

cy badawczej pomiędzy naukowcami z Polski i Tajwanu. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu dwustronnego z National Science Council z Tajwanu zorganizowało konkurs na projekty w dziedzinie ochrony środowiska, energii odnawialnej oraz neurobiologii. Wynikiem konkursu ma być zawiązanie trwałej współpracy naukowo-badawczej oraz realizacja ambitnych projektów. Czas trwania projektów to maksymalnie 3 lata a budżet dofinansowanego projektu to 90 000 euro.

Polsko-niemiecka Współpraca Badawcza na rzecz zrównoważonego rozwoju

W 2012 r. rozstrzygnięto konkurs ogłoszony w 2011 r., jako efekt współpracy MNiSW i BMBF (Niemieckie Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań). Po stronie niemieckiej podmiotem realizującym konkurs jest agencja DLR. Konkurs obejmował trzy obszary tematyczne: klimat i energia, zrównoważona gospodarka i zasoby oraz zrównoważone zarządzanie gruntami. Wyłoniono 7 wniosków objętych dofinansowaniem.

Program polsko-luksemburski POLLUX

W IV kwartale 2012 r., wspólnie z agencją luksemburską *Fonds National de la Recherche*, został przeprowadzony i rozstrzygnięty konkurs na projekty badawcze w ob-

Nazwa Programu	Alokacja	Terminy naboru	Liczba złożonych wniosków w konkursie ogółem	Liczba decyzji o przyznaniu dofinansowania
Polsko – Norweska Współpraca Badawcza „Core” – konkurs Core	38 529 412 €	29.09.2012 – 30.11.2012	269	–
Polsko – Norweska Współpraca Badawcza - konkurs Small Grant Scheme SGS Scheme	2 352 941 €	01.12.2012 – 31.01.2013	–	–
POLLUX – 1 konkurs	1 000 000 €	27.02.2012 – 01.06.2012	5	2
Konkurs polsko – izraelski na projekty badawczo – rozwojowe w ramach Inicjatywy Eureka – 3 konkurs	–	15.10.2012-15.01.2013	–	–

Tabela 7. Informacja o konkursach ogłoszonych w ramach bilateralnych programów międzynarodowych realizowanych w 2012 r. przez Centrum.

naukowej i przyczyniających się do uzyskania stopnia doktora, doktora habilitowanego lub tytułu profesora.

Rozstrzygnięcie obu konkursów nastąpi w 2013 r.

Współpraca polsko-tajwańska

Pierwszy polsko-tajwański konkurs na projekty badawcze ma na celu wspieranie międzynarodowej wspólnie

szarze *Innovation in services*. Ogłoszenie konkursu było efektem podpisania w dniu 8 listopada 2011 r. porozumienia o współpracy pomiędzy NCBR a FNR.

Współpraca polsko-singapurska

Konkurs polsko-singapurski obejmuje projekty badawcze w obszarach: nowoczesne technologie (*disruptive technologies*) oraz bezpieczeństwo w sieci (*security in*

Projekt: Modernizacja Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej
Beneficjent: Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
Wartość projektu: 39 mln zł

cyberspace). Realizowany jest na podstawie porozumienia *Memorandum of Understanding* podpisanego między MNiSW i Agencją Nauki, Technologii i Badań (*Agency for Science, Technology and Research A*STAR*). Rozstrzygnięcie konkursu MNiSW przekazało NCBR w 2011 r.

W 2012 r. Centrum wspólnie z singapurską Agencją Nauki, Technologii i Badań A*STAR, rozstrzygnęło konkurs, a następnie podpisało z polskimi podmiotami umowy na realizację trzech projektów.

Polsko-izraelska współpraca dwustronna

W 2010 r. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) oraz Israel Industry Center for R&D (MATIMOP) zdecydowały o podjęciu współpracy w celu wspierania pod-

miotów z Polski i Izraela w realizacji wspólnych badań przemysłowych i prac rozwojowych. Polsko-izraelskie konkursy są ukierunkowane na projekty, których celem jest rozwijanie innowacyjnych produktów oraz rozwiązań technologicznych mających realne perspektywy zastosowań komercyjnych. W ramach współpracy przeprowadzono już dwa konkursy, a 15 października 2012 r. ogłoszono trzeci, w ramach którego nabór zakończył się 15 stycznia 2013 r.

Badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa

Poczucie bezpieczeństwa ma kluczowy wpływ na jakość życia w społeczeństwie. NCBR czynnie uczestniczy w pracach mających na celu poprawę obronności i bezpieczeństwa Polski. W 2012 r. realizowano 533 projekty z zakresu badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zadania zrealizowane z obszaru bezpieczeństwa i obronności

W 2012 r. przygotowano i przeprowadzono konkurs nr 2/2012, w ramach którego podpisane zostały cztery umowy na realizację projektów na łączną kwotę dofinansowania 61 401 888 zł. Nabór prowadzony był od 27 lutego do 27 kwietnia 2012 r. Złożonych zostało 9 wniosków.

Głównymi, końcowymi beneficjentami podpisanych umów są następujące instytucje:

- Ministerstwo Obrony Narodowej – 1 projekt na ogólną kwotę 39 676 165 zł¹⁵;
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – 1 projekt na ogólną kwotę 4 195 050 zł;
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 2 projekty na ogólną kwotę 21 547 770 zł.

Wykonawcami projektów są cztery konsorcja naukowe, w skład których wchodzi jednostki naukowe i przedsiębiorcy.

Konkurs 2	Alokacja konkursu	61 mln zł
	Terminy naboru	27.02.2012 – 27.04.2012
	Liczba złożonych wniosków	9
	Liczba decyzji o przyznaniu dofinansowania	4

Tabela 9. Dane dotyczące konkursu 2/2012 w ramach zadania: Badania naukowe lub prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa

Dofinansowane zostały projekty z następujących priorytetowych obszarów badawczych: Indywidualne środki ochrony i wyposażenia (na kwotę 4 195 050 zł), technika kryminalistyczna (na kwotę 14 965 070 zł), nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania w zakresie wykrywania, zwalczania i neutralizacji zagrożeń (na kwotę 6 582 700 zł) oraz sensory i obserwacja (na kwotę 35 659 068 zł).

¹⁵ Kwota obejmuje wkład własny w wysokości 4 017 097 zł

Ponadto przygotowany i przeprowadzony został konkurs nr 3/2012. W ramach rozstrzygniętego naboru w części I podpisane zostały 43 umowy na realizację projektów na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 555,1 mln zł.

Głównymi, końcowymi beneficjentami są następujące instytucje:

- Ministerstwo Obrony Narodowej – 28 projektów na ogólną kwotę 498 072 275 zł,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – 10 projektów na ogólną kwotę 56 227 074 zł,
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 4 projekty na ogólną kwotę 26 209 614 zł,
- Biuro Bezpieczeństwa Narodowego – 1 projekt na ogólną kwotę 3 462 453 zł.

Wykonawcami projektów są 43 konsorcja naukowe, w których skład wchodzi jednostki naukowe i przedsiębiorcy.

Alokacja konkursu wyniosła 700 mln zł. Jest to suma większa niż początkowo zakładano. Nabór trwał od 25 lipca do 5 września 2012 r. Napłynęło 121 wniosków.

Konkurs 3	Alokacja konkursu	700 mln zł ¹⁶
	Terminy naboru	25.07.2012 – 05.09.2012
	Liczba złożonych wniosków	121
	Liczba decyzji o przyznaniu dofinansowania	43

Tabela 10. Dane dotyczące konkursu 3/2012 w ramach zadania: Badania naukowe lub prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa

Nowe programy

Centrum systematycznie pracuje nad włączeniem do swojej oferty nowych programów. W 2012 r. realizowane były prace nad wprowadzeniem następujących programów:

BRIdge: Badania Rozwój Innowacje

BRIdge jest pilotażowym przedsięwzięciem, dawniej funkcjonującym pod nazwą „Komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych – testowanie nowych mechanizmów wsparcia”. Jego celem jest wsparcie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych, poprzez rozwijanie, testowanie i wdrażanie w praktyce nowych instrumentów interwencyjnych. W ramach programu identyfikowane są specyficzne potrzeby młodych przedsiębiorców, zwłaszcza małych

¹⁶ Podana wartość alokacji to wartość, która została zwiększona decyzją Komitetu Sterującego w stosunku do planowanej wartości

i średnich, w zakresie komercjalizacji prac B+R. Szczególny nacisk kładziony jest na rozpoznanie tych potrzeb, które nie wpisują się w aktualnie istniejące programy i schematy wsparcia. Przedsięwzięcie pozwoli również na przetestowanie w praktyce nowych, niestosowanych dotychczas instrumentów i sposobów wspierania komercjalizacji wyników prac B+R.

Zakłada się, że w efekcie funkcjonowania BRIdge, nastąpi rozpoznanie niedoskonałości rynku (tzw. *market failures*) oraz wychwycone zostaną luki lub niedoskonałości w ofercie instytucji publicznych w zakresie wsparcia komercjalizacji wyników prac B+R. Pozyskanie tych informacji pozwoli z kolei na stworzenie podstawy, w postaci wiedzy opartej na faktach, do podjęcia decyzji o ewentualnym ustanowieniu nowego programu lub programów w zakresie wsparcia komercjalizacji wyników B+R.

BRIdge VC

BRIdge VC to nowy program wsparcia komercjalizacji badań przemysłowych i prac rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych. Jego celem jest zwiększenie skali komercjalizacji wyników B+R w Polsce poprzez skorzystanie z możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć z podmiotami krajowymi i zagranicznymi. BRIdge VC stanowi odpowiedź na niesatysfakcjonujący poziom komercjalizacji wyników prac B+R w Polsce, którego przyczyną jest prowadzenie wczesnych etapów prac B+R bez zaangażowania partnera komercyjnego. Z tego powodu wiele prac badawczo-rozwojowych nie posiada wystarczającego rozeznania rynku, a badania rozwijają się w kierunku, który nie gwarantuje możliwości komercjalizacji po ich ukończeniu. Budżet programu wynosi 420 mln zł.

Innowacje Społeczne

Innowacje Społeczne to program wsparcia sektora nauki oraz otoczenia gospodarczego w zakresie realizacji innowacyjnych działań i inicjatyw społecznych, stosujących najnowsze osiągnięcia nauki i techniki. Program jest skierowany do jednostek podejmujących działania, mające stymulować rozwój społeczny oraz poprawiać jakość życia społeczeństwa. Szczególnym uwzględnieniem cieszą się te grupy i obszary, w których istnieje potrzeba innowacyjnych rozwiązań i podejmowania nowych inicjatyw społecznych na rzecz poprawy jakości życia społeczeństwa. Budżet programu wynosi 135 mln zł.

InnoLot

Program sektorowy InnoLot ma na celu finansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych nad innowacyjnymi rozwiązaniami dla przemysłu lotniczego. Jest on rezultatem porozumienia zawartego pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a grupą stowarzyszeń firm lotniczych reprezentujących Polską Platformę Technologiczną Lotnictwa. Jego adresatami są konsor-

cja naukowe, których liderami będą przedsiębiorcy odpowiedzialni za uzyskanie określonych demonstratorów technologii. Budżet programu wynosi 500 mln zł.

Innomed

Program sektorowy Innomed ma na celu finansowanie badań naukowych oraz prac rozwojowych nad innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie medycyny. Jest on rezultatem porozumienia zawartego pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a grupą przedsiębiorstw stowarzyszonych w Polskiej Platformie Technologicznej Innowacyjnej Medycyny. Program skierowany jest do przedsiębiorców lub konsorcjów naukowo-przemysłowych. Jego budżet wynosi 300 mln zł.

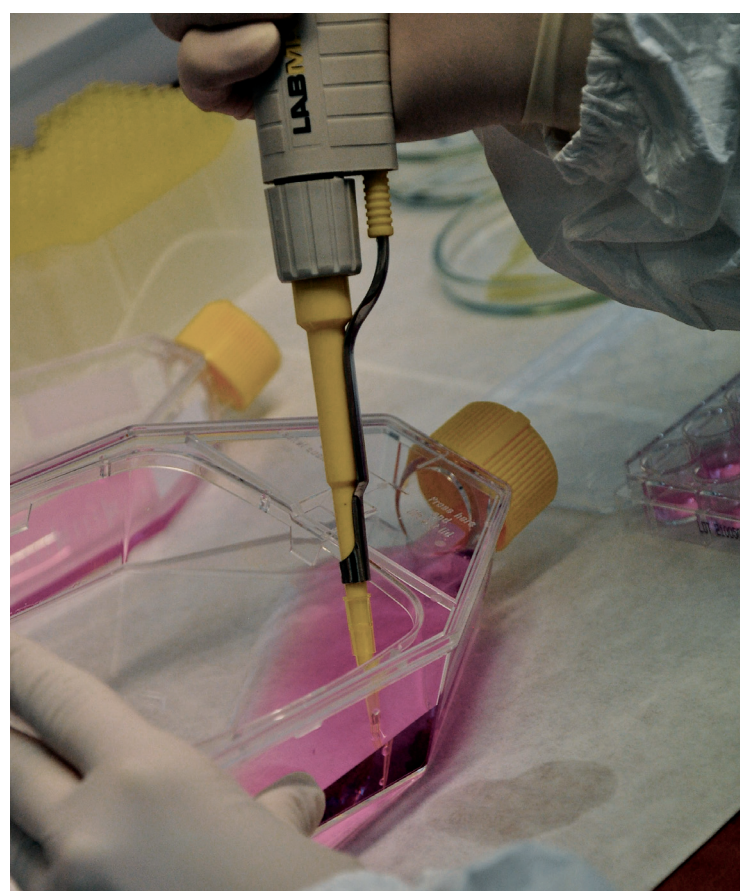
Gekon

„Generator Koncepcji Ekologicznych – GEKON” jest przedsięwzięciem mającym na celu wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych. Stanowi on efekt porozumienia pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest to pierwszy w Polsce program, który kompleksowo finansuje projekty, realizowane w celu wdrożenia ekoinnowacyjnych technologii, począwszy od koncepcji badawczej, a kończąc na ich wprowadzeniu. Dofinansowanie mogą otrzymać przedsiębiorcy i konsorcja naukowo-przemysłowe działające w pięciu obszarach. Należą do nich: środowiskowe aspekty pozyskiwania gazu niekonwencjonalnego, efek-

Projekt: Termosterowalne polimery biodegradowalne jako zamienniki skóry do leczenia oparzeń i ran

Beneficjent: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Gliwicach

Wartość projektu: 10 mln zł

tywność energetyczna i magazynowanie energii oraz ochrona i racjonalizacja wykorzystania wód. Wsparciem objęte zostały też działania związane z pozyskiwaniem energii z czystych źródeł oraz nowatorskie metody otrzymywania paliw, energii i materiałów z odpadów oraz ich recyklingu. Budżet programu wynosi 400 mln zł.

Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej

Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie transferu wyników badań do gospodarki poprzez wsparcie przedsięwzięć badawczo-rozwojowych w zakresie opracowania nowej technologii lub produktu, obejmujące przetestowanie opracowanego rozwiązania w skali demonstracyjnej.

Program ukierunkowany jest na wspieranie dużych, zintegrowanych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych, nakierowanych na komercjalizację wyników badań. Muszą one obejmować wszystkie etapy począwszy od prowadzenia badań naukowych, a skończywszy na przygotowaniu innowacyjnego produktu lub technologii, przetestowaniu jej na instalacji pilotażowej/demonstracyjnej, w tym także budowy takich instalacji. Mają one służyć testowaniu nowych rozwiązań technologicznych wypracowywanych w organizacjach badawczych lub w przedsiębiorstwach. Adresatami programu są przedsiębiorcy oraz konsorcja naukowe z udziałem przedsiębiorcy, w tym spółki, których udziałowcami są organizacje badawcze i przedsiębiorcy. Budżet programu wynosi 500 mln zł.

Programy zlecone przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W 2012 r. Centrum kontynuowało prace związane z monitorowaniem projektów zleconych przez MNiSW w latach poprzednich. Zgodnie z warunkami zlecenia, Centrum rozliczało realizację następujących projektów:

Projekty badawcze zamawiane

Projekty badawcze zamawiane obejmujące badania stosowane lub prace rozwojowe ukierunkowane na rozwój społeczny i gospodarczy kraju. NCBR zlecono monitorowanie 55 projektów. W 2012 r. na podstawie przedłożonych przez wykonawców raportów końcowych Centrum rozliczyło 13 umów¹⁷.

Projekty badawcze rozwojowe

Projekty badawcze rozwojowe obejmujące badania stosowane lub prace rozwojowe realizowane przez jednostki

naukowe lub (od X konkursu) konsorcja naukowo-przemysłowe ukierunkowane na zastosowanie uzyskanych wyników w praktyce gospodarczej lub społecznej. Łącznie w konkursach I-III, IV, VI i X realizowane były 543 projekty, rozliczonych zostało 81 umów.

Projekty celowe

Projekty celowe o tematyce określonej przez wnioskodawcę, zgłaszane są przez przedsiębiorców lub inne podmioty mające zdolność bezpośredniego zastosowania wyników projektu w praktyce. W 2012 r. prowadzonych było 135 projektów, rozliczono 48 umów.

Ini-Tech

Przedsięwzięcie „Ini-Tech” ma na celu nawiązanie i pogłębienie współpracy pomiędzy polskimi jednostkami naukowymi a przedsiębiorstwami. Ma ona prowadzić do opracowania nowych produktów i technologii o wysokim potencjale innowacyjnym i wdrożeniowym.

W 2012 r. Centrum realizowało w tym zakresie 66 projektów. Rozliczone zostały dwie umowy.

Inicjatywa Technologiczna

Przedsięwzięcie „Inicjatywa Technologiczna” obejmuje finansowanie innowacyjnych projektów o charakterze aplikacyjnym, a także prac przygotowujących wyniki projektów do wdrożenia. Celem przedsięwzięcia jest rozwój nowych produktów i technologii w oparciu o polskie osiągnięcia naukowo-techniczne. W 2012 r. Centrum w ramach tej inicjatywy realizowało 54 projekty, rozliczając 18 umów.

Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy II etap

Program Wieloletni Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – II etap ma na celu opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych poprawiających warunki i bezpieczeństwo pracy. Koordynatorem programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. W ramach tego etapu realizowanych jest 79 projektów ujętych w sześciu przedsięwzięciach.

W 2012 r. Centrum dokonało weryfikacji raportu okresowego obejmującego wszystkie 79 projektów.

Polskie Sztuczne Serce

Program Wieloletni Polskie Sztuczne Serce jest przedsięwzięciem, którego nadrzędnym celem jest opracowanie i wdrożenie do stosowania klinicznego, polskich protez serca nowej generacji.

W ramach programu w 2012 r. prowadzonych było 12 zadań badawczych, ujętych w trzech przedsięwzięciach. W ramach tego programu realizowany był jeden projekt.

¹⁷ Centrum zlecono monitorowanie 55 projektów, natomiast tylko jeden projekt był realizowany w 2012 r. Większość umów została zakończona w 2011 r. zatem w 2012 r. prowadzono jedynie rozliczenie raportów końcowych.

Kreator Innowacyjności

Celem programu jest zwiększenie aktywności publicznych organizacji badawczych i przedsiębiorców w zakresie komercjalizacji wiedzy. Realizowany jest on poprzez rozwój systemów komercjalizacji wyników B+R z publicznych organizacji badawczych do przedsiębiorstw oraz zintensyfikowanie w publicznych organizacjach badawczych działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej dotyczącej komercjalizacji wiedzy. Kreator Innowacyjności ma także promować przedsiębiorczość wśród studentów, absolwentów i pracowników uczelni oraz pracowników jednostek naukowych.

W 2012 r. Centrum prowadziło 99 projektów, jednocześnie rozliczając 102 umowy.

PATENT Plus¹⁸

Program PATENT Plus mobilizuje do zwiększenia efektywności zarządzania własnością intelektualną poprzez patentowanie. Głównym celem programu jest zwiększenie liczby zgłoszeń patentowych, a tym samym zwiększenie ochrony praw własności przemysłowej w Polsce. Cel ten jest osiągnięty poprzez dofinansowanie lub refundowanie kosztów niezbędnych do przygotowania zgłoszeń patentowych.

W 2012 r. Centrum w ramach programu PATENT Plus prowadziło 52 projektów, rozliczone zostały 43 umowy.

Fundusze Europejskie

Począwszy od 2011 r. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pełni funkcję instytucji pośredniczącej dla programów operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki, Infrastruktura i Środowisko, przeznaczonych na rozwój sektorów nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce.

Dzięki funduszom europejskim pokaźne środki finansowe służą ważnym inwestycjom infrastrukturalnym, a także pobudzają przedsiębiorczość opartą o innowacyjne przedsięwzięcia oraz wyniki naukowych prac badawczo-rozwojowych. Fundusze europejskie wspierają też rozwój zasobów zasobów naukowych sfery B+R w Polsce.

W perspektywie finansowej na lata 2007-2013, w trzech programach operacyjnych: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko, Centrum dysponuje kwotą ponad 4,1 mld euro. Jest ona przeznaczona, m.in., na rozbudowę i modernizację szkół wyższych, infrastrukturę badawczą, projekty badawczo-rozwojowe, rozwój współpracy polskich przedsiębiorstw z sektorem badawczym, a także utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia oraz zwiększenie liczby studentów na kierunkach uznanych za strategiczne dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki.

¹⁸ Dotyczy poprzedniej formuły programu, opracowanej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Podstawowym założeniem Programu Innowacyjna Gospodarka jest rozwój polskiej gospodarki poprzez wsparcie przedsiębiorstw i jednostek naukowych, prowadzących działania o charakterze innowacyjnym. Dofinansowanie w ramach PO IG przeznaczone jest dla innowacyjnych działań przedsiębiorców w zakresie B+R, wykorzystywania technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz tworzenia nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Dofinansowanie działalności naukowej prowadzonej przez przedsiębiorstwa we współpracy z ośrodkami badawczymi utrwała powiązania pomiędzy sektorami nauki i biznesu.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jest tzw. instytucją pośredniczącą w ramach dwóch z dziewięciu osi priorytetowych PO IG.

Oś pierwsza obejmuje:

Działanie 1.1. Wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy (częściowo konkursy ogłasza Ośrodek Przetwarzania Informacji)

Działanie 1.2. Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki (konkursy ogłaszane przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej)

Działanie 1.3. Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe (częściowo konkursy ogłasza Ośrodek Przetwarzania Informacji)

Działanie 1.4. Wsparcie projektów celowych (do 2011 r. konkursy organizowała Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości)

Druga oś priorytetowa natomiast obejmuje:

Działanie 2.1. Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym

Działanie 2.2. Wsparcie tworzenia wspólnej infrastruktury badawczej jednostek naukowych

Działanie 2.3. Inwestycje związane z tworzeniem infrastruktury informatycznej nauki

W związku z przyznaniem dodatkowych środków, pochodzących m.in. z krajowej rezerwy wykonania, w okresie sprawozdawczym ogłoszono jeden konkurs w ramach działania 1.4 *Wsparcie projektów celowych*. Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów wynosiła 700 mln zł. W konkursie wpłynęło 226 wniosków o dofinansowanie. Centrum podpisało w sumie 108 umów na łączną kwotę dofinansowania 563 198 683, 97 zł.

Ponadto w dniach 24 września do 30 listopada 2012 r. przeprowadzono konkurs w ramach poddziałania 1.3.1 *Projekty rozwojowe*. W jego ramach możliwe było finan-

sowanie badań przemysłowych i prac rozwojowych, realizowanych przez publiczne organizacje badawcze we współpracy z przedsiębiorcami, przy wykorzystaniu mechanizmu tzw. pośredniej pomocy publicznej. W konkursie wpłynęło 112 wniosków na łączną kwotę dofinansowania 432 802 582 zł.

W okresie od 3 września do 31 października 2012 r. został przeprowadzony ponadto konkurs w ramach poddziałania 1.3.2 *Wsparcie ochrony własności przemysłowej tworzonej w jednostkach naukowych w wyniku prac B+R*. Alokacja wyniosła 24 mln zł. Złożone zostały 92 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę 40,8 mln zł.

W sumie w 2012 r. w ramach Programu Innowacyjna Gospodarka podpisanych zostało 300 umów na łączną kwotę dofinansowania ponad 1 390 mln zł.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program Kapitał Ludzki ma na celu umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia, podniesienie poziomu wykształcenia, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz udzielenie wsparcia dla budowy struktur administracyjnych państwa. Wsparciem w ramach programu objęto: zatrudnienie, edukację, integrację społeczną, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli,

wdrażaniem zasady dobrego zarządzania oraz promocją zdrowia zasobów pracy.

Priorytet IV PO KL, którego środkami dysponuje Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, koncentruje się na jakości funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego. Celem udzielanego wsparcia jest doskonalenie programów nauczania i uzupełnienie ich o elementy innowacyjne, wzmacnianie efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr, jak również programy rozwojowe uczelni. W ramach programu finansowane są projekty dostosowujące programy i kierunki nauczania do wymogów rynku pracy, podnoszące kompetencję i poziom wiedzy studentów oraz wspierające współpracę między instytucjami systemu edukacji a przedsiębiorstwami oraz sektorem badawczo-rozwojowym. Bardzo istotny element programu stanowią działania zmierzające do rozwoju potencjału dydaktycznego szkół wyższych oraz wspierające studia techniczne, matematyczne i przyrodnicze.

Struktura Priorytetu IV Szkolnictwo wyższe i nauka przedstawia się następująco:

Działanie 4.1. Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy

Działanie 4.2. Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym

Projekt: Opracowanie i wdrożenie do produkcji małego samolotu odrzutowego klasy Business Jet
Beneficjent: Metal-Master
Wartość projektu: 33 mln zł

W 2012 r. przeprowadzono cztery konkursy rozpoczęte na przełomie 2011 i 2012 r. oraz trzy konkursy rozpoczęte w 2012 r. Prowadzono także projekty systemowe realizowane przez beneficjenta systemowego – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, mające wypracować nowatorskie mechanizmy wdrażane w systemie szkolnictwa wyższego.

W ramach poddziałania 4.1.1 *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni* prowadzono konkurs rozpoczęty w listopadzie 2011 r. Alokacja w wysokości 150 mln zł przeznaczona została na dofinansowanie 52 programów rozwoju uczelni, w zakresie wdrażania modeli zarządzania jakością oraz podnoszenia kompetencji kadry kierowniczej.

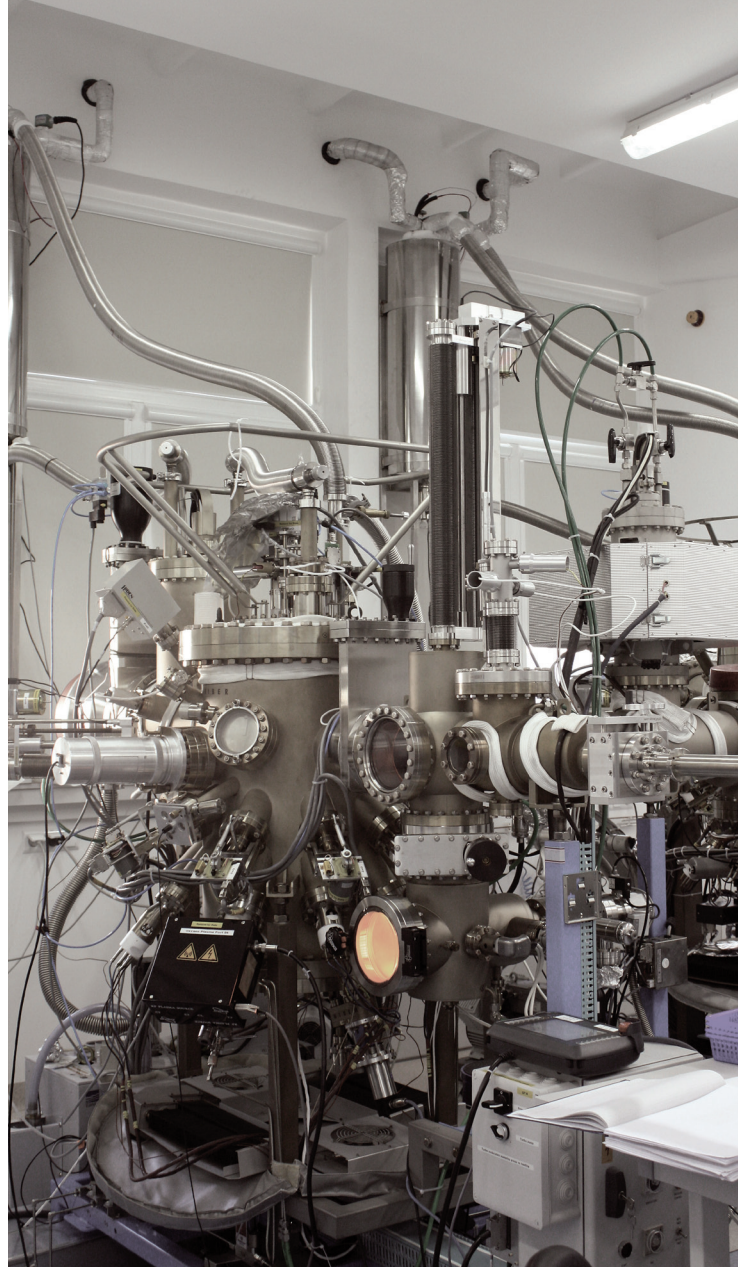
W 2012 r. zakończono procedurę podpisywania umów w ogłoszonym pod koniec 2011 r. konkursie nr 1/POKL/4.1/innowacje/2011 na dofinansowanie projektów innowacyjnych na łączną kwotę 50 mln zł. Do dofinansowania wyznaczone zostały 23 projekty. Wybrane do finansowania projekty wpisują się w trzy tematy: nowe modele kształcenia przez całe życie (w tym integrowanie funkcjonujących modeli kształcenia ustawicznego), otwieranie uczelni na innowacje społeczne oraz dostęp do wiedzy, a także monitoring losów absolwentów.

W 2012 r. przeprowadzony został kolejny konkurs w ramach poddziałania 4.1.2 *Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy*. W związku z rekordowym zainteresowaniem uczelni konkursem, NCBR przeznaczyło łącznie ponad 350 mln zł na 120 projektów.

W ramach działania 4.2 *Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym* zakończono dwa konkursy, do których nabór wniosków rozpoczęto pod koniec września 2011 r., przeznaczając do dofinansowania łącznie 60 mln zł.

W konkursie nr 1/POKL/4.2/2011 – dotyczącym badań naukowych, prac rozwojowych dla gospodarki, a także potrzeb sektora nauki oraz w konkursie nr 2/POKL/4.2/2011 – mającym na celu podniesienie umiejętności w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi oraz komercjalizacji rezultatów prac badawczych (w tym również w zakresie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej), podpisano łącznie 26 umów.

W III kwartale 2012 r. przeprowadzono nabór wniosków w dwóch konkursach w działaniu 4.3 *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów strategii Europa 2020*. Nabór wniosków spotkał się z szerokim odzewem uczelni. Złożono łącznie 311 wniosków, z czego 171 w drugim, a 140 w pierwszym konkursie. Łącznie aplikowano o alokację w wysokości 140 mln zł.

Projekt: Termosterowalne polimery biozgodne jako zamienniki skóry do leczenia oparzeń i ran

Beneficjent: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Gliwicach

Wartość projektu: 10 mln zł

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Działania w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko zmierzają przede wszystkim do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. W ramach programu realizowanych jest 15 priorytetów. Głównym celem XIII osi priorytetowej, której środkami finansowymi dysponuje Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, jest rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich przede wszystkim kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii.

Zadania realizowane w zakresie XIII Priorytetu to kompleksowe projekty inwestycyjne uczelni wyższych. Po-

legają one w szczególności na budowie, przebudowie i modernizacji istniejących obiektów wraz z wyposażeniem w nowoczesną aparaturę. W skład działań wchodzi także budowa, rozbudowa lub rozwój bezpiecznych, szerokopasmowych sieci komputerowych współdziałających z sieciami regionalnymi lub krajowymi.

Realizacja projektów w ramach XIII osi priorytetowej pozwoli przede wszystkim na poprawę kształcenia studentów. Przyczyni się również do stworzenia warunków dla udziału szkół wyższych w realizowaniu europejskich projektów edukacyjnych i badawczych, otwarciu na programy międzynarodowe i dostosowanie do standardów europejskich, a także utworzenia dodatkowej liczby miejsc na kierunkach kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki.

XIII Priorytet POIiŚ Infrastruktura szkolnictwa wyższego dotyczy projektów wdrażanych przez wiodące ośrodki akademickie oferujące wykształcenie na kierunkach

„priorytetowych”. Instytucją wdrażającą dla PO IŚ jest Ośrodek Przetwarzania Informacji.

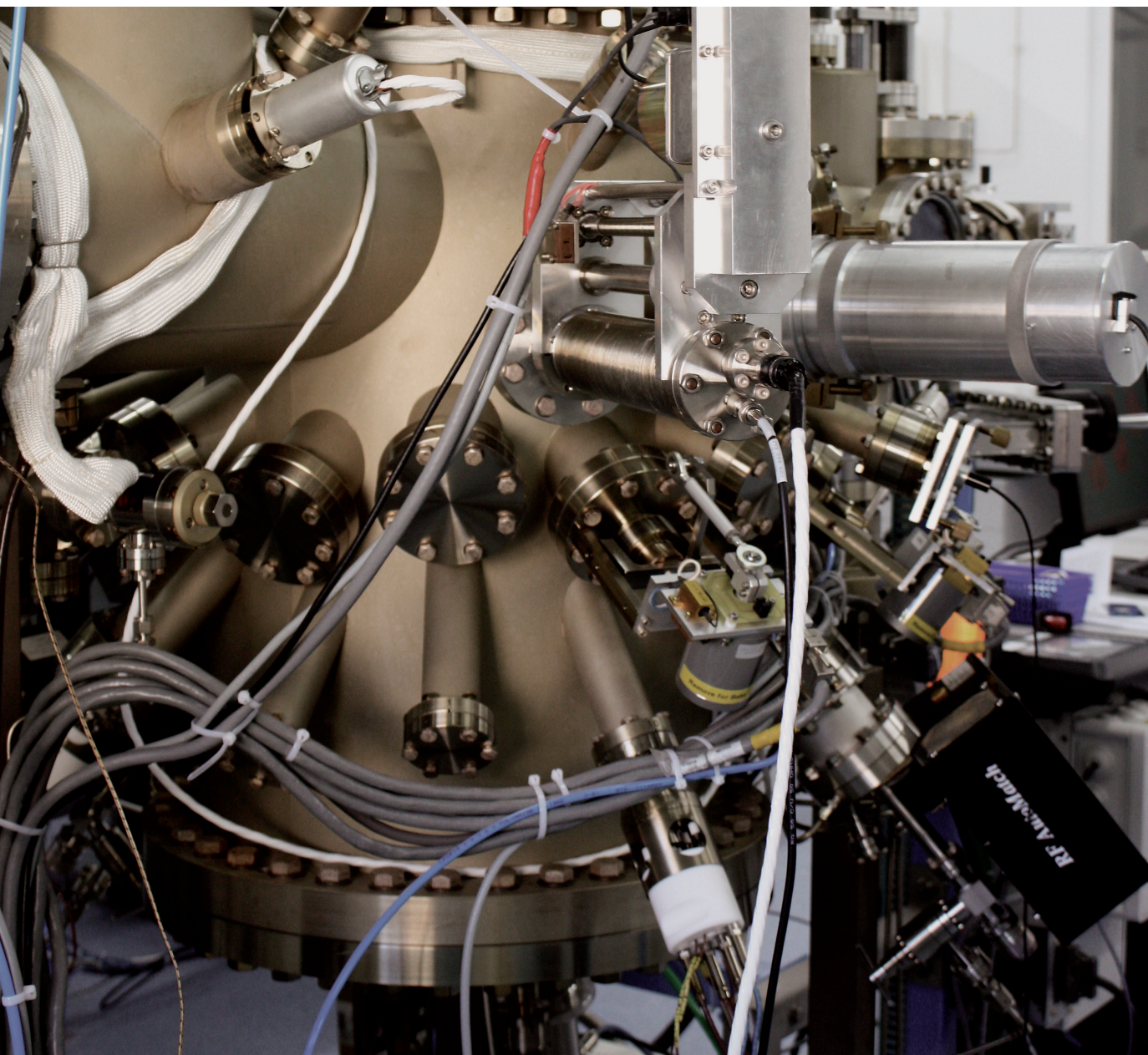
W 2012 r. zawarto 5 umów o dofinansowanie w ramach pierwszego konkursu w działaniu 13.1 *Infrastruktura szkolnictwa wyższego* z Uniwersytetem Rzeszowskim, Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu, Uniwersytetem Zielonogórskim i Warszawskim Uniwersytetem Medycznym na łączną wartość dofinansowania 260 251 521,92 zł.

Ponadto w okresie od 11 kwietnia do 31 lipca 2012 r. przeprowadzono nabór wniosków o dofinansowanie w ramach drugiego konkursu, w którym złożono 47 wniosków na kwotę ponad 2 132 mln zł. Do dofinansowania przeznaczono 4 projekty, realizowane przez Wojskową Akademię Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki i Politechnikę Gdańską. Łączna wartość umów wyniosła 183 572 253,19 zł.

Projekt: Kwantowe nanostruktury półprzewodnikowe do zastosowania w biologii i medycynie

Beneficjent: Instytut Fizyki PAN

Wartość projektu: 74 mln zł

Środki wydatkowane na poszczególne programy

Lp.	Przedmiot zadania	Przekazane środki (zł)
1	Projekty międzynarodowe ERA-NET i ERA-NET PLUS	19 497 497,95
2	AAL	863 573,39
3	CORNET	316 781,00
4	ENIAC	1 841 722,99
5	EUREKA	8 210 402,94
6	EUROSTARS	2 434 485,37
7	JPI FACCE	343 897,75
8	JPND	545 729,96
9	Polsko-Niemiecki	1 134 625,47
10	Polsko-Singapurski	617 945,50
11	Projekty z zakresu obronności bezpieczeństwa państwa	296 635 883,65
12	Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo technicznej	21 799 986,00
13	Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach	9 111 772,94
14	Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej	14 472 980,66
15	Zaawansowane technologie pozyskiwania energii	67 629 869,00
16	Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków	8 533 536,00
17	Program Wieloletni Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy	10 500 000,00
18	Polskie Sztuczne Serce	1 000 000,00
19	Lider 1-3	20 867 278,60
20	Projekty badawczo-rozwojowe	162 058 957,05
21	Program Badań Stosowanych	87 168 848,00
22	Bro-Tech	105 000,00
23	Graf-Tech	8 718 713,00
24	Inicjatywa technologiczna I	7 292 793,47
25	Ini-Tech	29 020 098,98
26	Innotech 1	70 127 540,00
27	Innotech 2	11 994 558,00

28	Kad-Tech	78 667,00
29	Kreator innowacyjności	14 407 742,66
30	Patent Plus	2 179 560,04
31	Projekty celowe – krajowe	21 638 829,07
32	POiŚ działanie 13.1 – infrastruktura szkolnictwa wyższego	560 777 537,46
33	POKL działanie 4.1 – wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy	563 531 380,77
34	POKL działanie 4.2 – rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym	24 714 963,58
35	POIG działanie 1.1 – wsparcie badań naukowych dla budowy gospodarki opartej na wiedzy	361 614 274,50
36	POIG działanie 1.2 – wzmocnienie potencjału kadrowego nauki	100 556 249,63
37	POIG działanie 1.3 – wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe	244 099 960,33
38	POIG działanie 1.4 – wsparcie projektów celowych (NCBR i PARP)	389 717 998,13
39	POIG działanie 2.1 - rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	643 605 010,63
40	POIG działanie 2.2 – rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym	182 910 018,33
41	POIG działanie 2.3 – inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki	178 013 711,66
	Razem	4 150 690 381,46

Tabela 11. Przekazane dofinansowane w 2012 r.

Ewaluacja realizowanych programów

W 2012 r. NCBR przeprowadziło 11 badań ewaluacyjnych w tym: 7 ewaluacji *ex ante*, 3 ewaluacje *mid-term* oraz 1 ewaluację *ex post*.

Ponadto zlecono zrealizowanie kolejnych 3 ewaluacji (2 *mid-term* i 1 *ex post*), które zakończą się w I kwartale 2013 r.

Wyniki ewaluacji (prezentacje raportów końcowych z badania) zamieszczone zostały na stronie internetowej Centrum w zakładce „Ewaluacja”.

Lp.	Nazwa zadania/działania ewaluacyjnego
1	Ewaluacja <i>mid-term</i> programu strategicznego „Interdyscyplinarne systemy informacji naukowej i naukowo-technicznej”
2	Ewaluacja <i>mid-term</i> projektu strategicznego „Zintegrowany system zmniejszania eksploatacyjnej energochłonności budynków”
3	Ewaluacja <i>ex ante</i> Programu Badań Stosowanych
4	Efekty gospodarcze i społeczne zakończonych projektów rozwojowych finansowanych przez NCBR
5	Ewaluacja <i>mid-term</i> przedsięwzięcia Inicjatywa Technologiczna I
6	Ewaluacja <i>ex ante</i> założeń programu GRAF- TECH
7	Ewaluacja <i>ex ante</i> założeń programu SPIN-TECH
8	Ewaluacja <i>ex ante</i> założeń programu strategicznego Rady Centrum „STRATEGMED”
9	Ewaluacja <i>ex ante</i> założeń programu PATENT Plus
10	Ewaluacje <i>ex ante</i> programu „Innowacje Społeczne”
11	Ewaluacje <i>ex ante</i> programu INNOMED
12	Ewaluacja <i>mid-term</i> projektu „Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach”
13	„Ocena skuteczności i użyteczności projektów badawczych zamawianych”
14	Ewaluacja <i>mid-term</i> programu „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”

Tabela 12. Ewaluacje przeprowadzone lub zlecone przez NCBR w 2012 r.

W wyniku rekomendacji sformułowanych w ramach ewaluacji *ex ante* dokonano modyfikacji programów oraz wdrożono jednolitą strukturę założeń wraz z zaleceniami co do przygotowywania macierzy logicznej programu oraz przeprowadzenia analizy SWOT.

W przypadku ewaluacji *mid-term* dokonano zmian m.in. w obszarze konstrukcji systemu wskaźników dla poszczególnych programów, co powinno przyczynić się do dokładniejszej oceny efektywności programu.

Projekt: Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń

Beneficjent: Politechnika Łódzka

Wartość projektu: 35 mln zł

Informacje o zaangażowaniu środków finansowych pochodzących z sektora gospodarczego

W 2012 r. istotnie wzrósł udział przedsiębiorców w programach realizowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Wysokość wkładu własnego przedsiębiorców jest zróżnicowana w zależności od programu i wielkości przedsiębiorstwa. W 2012 r. całkowita wielkość wkładu własnego beneficjentów w stosunku do całkowitej wartości projektu wynosiła ok. 30%

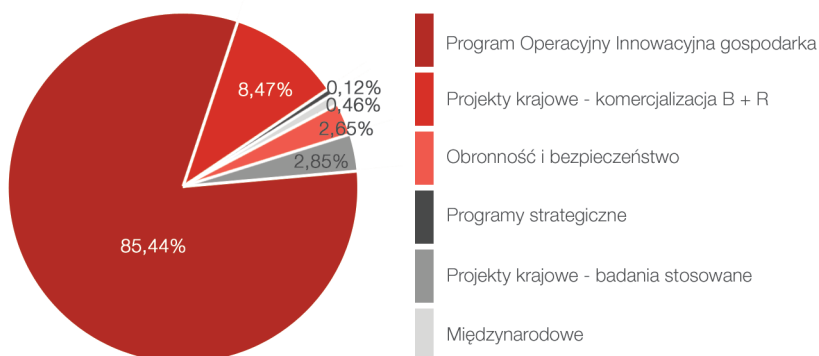
Program	Liczba podpisanych umów	Całkowita wartość podpisanych umów (zł)	Wartość dofinansowania (zł)	Całkowity wkład własny (zł)	Wkład własny przedsiębiorców (zł)
Międzynarodowe	65	55 023 330	46 654 715	8 368 616	5 758 688
CORNET	1	923 750	902 000	21 750	21 750
ERA NET ASPERA 2	1	629 712	629 712	—	—
ERA NET BIOENERGY	1	942 781	942 781	—	—
ERA NET CHIST-ERA I	3	2 614 540	2 614 540	—	—
ERA NET Electromobility+	4	3 054 215	2 830 320	223 895	—
ERA NET EURONANOMED	3	1 608 522	1 608 522	—	—
ERA NET KORANET	3	586 993	585 189	1 804	—
ERA NET MNT	7	6 309 114	6 162 595	146 519	38 596
ERA NET NEURON	2	2 807 999	2 807 999	—	—
ERA NET NUPNET	3	2 062 061	2 062 061	—	—
ERA NET RUS	4	2 220 933	1 887 682	333 251	—
EUREKA 2	12	14 754 957	9 973 521	4 781 437	3 062 583
EUROSTARS	2	6 065 101	3 459 342	2 605 759	2 605 759
JPI FACCE	7	1 487 891	1 378 690	109 201	—
JPND	6	2 133 033	2 133 033	—	—
Polsko-Niemiecki	3	4 112 332	4 082 332	30 000	30 000
Polsko-Singapurski	3	2 709 396	2 594 396	115 000	—
Obronność i bezpieczeństwo	47	649 390 401	612 477 586	36 912 815	33 451 754
Projekty rozwojowe 2/2012	4	65 418 985	61 401 888	4 017 097	4 017 097
Projekty rozwojowe 3/2012	43	583 971 416	551 075 698	32 895 718	29 434 657
Programy strategiczne	8	24 399 520	22 828 950	1 570 570	1 570 570

Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach	3	7 193 000	6 034 300	1 158 700	1 158 700
Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej	5	17 206 520	16 794 650	411 870	411 870
Projekty krajowe – badania stosowane	234	663 291 461	626 187 832	37 103 629	36 016 230
Lider 3	33	34 788 263	34 788 263	—	—
PBS	201	628 503 198	591 399 569	37 103 629	36 016 230
Projekty krajowe – komercjalizacja B+R	226	451 208 141	328 991 121	122 217 020	107 005 139
Bro-Tech	2	120 000	120 000	—	—
Graf-Tech	6	30 661 588	27 844 588	2 817 000	2 817 000
Innotech	108	297 338 606	213 036 597	84 302 009	73 935 516
Innotech 2	30	102 519 658	70 166 831	32 352 827	29 988 842
Kreator innowacyjności	45	17 077 760	14 764 676	2 313 084	196 254
Patent Plus	35	3 490 529	3 058 429	432 100	67 527
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	300	2 490 887 551	1 391 287 150	1 099 600 401	1 078 905 537
Razem	880	4 334 200 404	3 028 427 354	1 305 773 051	1 262 707 918

* Zestawienie nie obejmuje PO KL i PO IIŚ, ponieważ programy te nie są skierowane do przedsiębiorców

Tabela 13. Zaangażowaniu środków finansowych pochodzących od sektora gospodarczego w programach NCBR w 2012 r.

Zdecydowanie największy udział wkładu własnego przedsiębiorców występuje w projektach POIG, przekraczając 42%. Inne programy charakteryzujące się wysokim współczynnikiem wkładu własnego przedsiębiorców to programy krajowe ukierunkowane na komercjalizację wyników B+R (23%)

Wykres 3. Rozkład wkładu własnego przedsiębiorstw w ramach programów realizowanych przez NCBR w 2012 r.

Wkład własny o najwyższej wartości wykazali w umowach przedsiębiorcy realizujący projekty w ramach PO IG (85,44%), a następnie w ramach programów krajowych nakierowanych na komercjalizację wyników B+R (8,47%).

Zagadnienia organizacyjne

Koszty obsługi realizacji poszczególnych zadań Centrum

Lp.	Realizowane zadania / podzadania	Koszt obsługi zadania (zł)	w tym koszt dotacji celowej na inwestycje (zł)*	w tym koszt ponoszony ze środków UE (zł)**
	KOSZTY OGÓŁEM	57 339 310	1 865 852	24 977 796
3.2.	Szkolnictwo wyższe	8 349 698	31 511	7 097 235
3.2.1.	Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego	4 627 738	0,00	3 933 570
3.2.2.	Kształcenie w szkolnictwie wyższym akademickim	2 812 812	31 511	2 390 889
3.2.4.	Infrastruktura szkolnictwa wyższego	909 148	0,00	772 776
10.1.	Prowadzenie badań naukowych	2 871 083	89 516	1 630 391
10.1.1.	Wspieranie badań naukowych	2 871 083	89 516	1 630 391
10.1.1.3	Wspieranie współpracy naukowej z zagranicą	1 793 970	50 387	1 122 141
10.1.1.4	Wspieranie rozwoju kadry naukowej	479 172	29 711	0,00
10.1.1.5	Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym (Działanie 4.2. POKL)	597 941	9 418	508 250
10.2.	Wzmocnienie badań naukowych służących praktycznym zastosowaniom	46 118 529	1 744 825	16 250 170
10.2.1.	Wsparcie badań stosowanych i prac rozwojowych	37 958 042	1 744 825	9 313 760
10.2.1.2	Finansowanie badań stosowanych	12 523 568	782 394	0,00
10.2.1.3	Wspieranie komercjalizacji wyników B+R	4 059 807	253 848	0,00
10.2.1.4	Finansowanie prac B+R w podmiotach mających zdolność zastosowania ich wyników w praktyce	13 912 325	243 108	9 313 760
10.2.1.5	Wsparcie B+R w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa	7 462 342	465 475	0,00
10.2.1.6	Program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy-II etap (CIOP)”	0,00	0,00	0,00
10.2.1.7	Program wieloletni „Polskie Sztuczne Serce”	0,00	0,00	0,00
10.2.2.	Rozbudowa infrastruktury nauki polskiej	8 160 487	0,00	6 936 410
10.2.2.2	Inwestycje wspierające badania naukowe (Wsparcie tworzenia wspólnej infrastruktury badawczej jednostek naukowych)	4 650 549	0,00	3 952 964
10.2.2.3	Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki	3 509 938	0,00	2 983 446

* uwzględnione zostały środki dotacji inwestycyjnej oraz środki na inwestycje NCBR w ramach pomocy technicznych programów operacyjnych.

** uwzględnione zostały środki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego (finansowanie w ramach dotacji celowej z MRR, paragraf 2005), środki pomocy technicznych programów operacyjnych (finansowanie w ramach dotacji celowej z MNISW, paragraf 2008) oraz środki refundowane z Komisji Europejskiej na programy międzynarodowe.

Tabela 14. Koszty obsługi realizacji poszczególnych zadań Centrum w 2012 r.

Stan zatrudnienia w Biurze Centrum

Stan zatrudnienia w NCBR na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniósł: 251 osoby (246,1 etatów).

Stopień realizacji rocznego planu finansowego Centrum

Lp.	Treść	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie	Wykonanie %
W tysiącach złotych					
I	PRZYCHODY OGÓŁEM	3 472 150	4 634 161	4 221 484	91,09%
1	Dotacje z budżetu państwa	1 554 355	1 578 416	1 477 468	93,59%
1.1	- Podmiotowa	22 962	30 690	26 284	85,64%
1.2	- Celowa	1 529 463	1 547 040	1 450 313	93,75%
1.3	- Na inwestycje i zakupy inwestycyjne	1 930	1 930	1 737	90,00%
2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	1 917 565	3 052 673	2 741 517	89,81%
3	Pozostałe przychody	230	1 828	1 633	89,33%
II	KOSZTY ¹⁸	3 472 150	4 634 161	4 221 484	91,09%
1	W tym koszty według rodzaju	60 181	69 806	55 473	79,47%
1.1	- materiały i energia	1 215	1 195	467	39,08%
1.2	- Pozostałe usługi obce	23 702	15 458	8 852	57,26%
1.3	- Wynagrodzenia	24 843	33 298	28 502	85,60%
	-osobowe	17 244	18 399	18 242	99,15%
	-pozostałe	7 599	14 899	10 260	68,86%
1.4	- Składki na ubezpieczenia społeczne	2 790	3 476	3 066	88,20%
1.5	- Składki na Fundusz Pracy	472	507	431,5	85,11%
1.6	- Świadczenia socjalne	148	283	273,5	96,64%
1.7	- Pozostałe koszty funkcjonowania	7 011	15 589	13 881	89,04%
2	W tym koszty realizacji zadań ustawowych	1 492 114	1 509 392	1 422 628	94,25%
3	Środki europejskie	1 917 565	3 052 673	2 741 517	89,81%
4	Wydatki majątkowe	2 290	2 290	1 866	81,48%

Tabela 15. Stopień realizacji rocznego planu finansowego Centrum w 2012 r.

¹⁸ Koszty obsługi realizacji zadań Centrum obejmują jedynie koszty funkcjonowania NCBR, wydatki majątkowe NCBR oraz środki przekazywane instytucjom pośredniczącym II stopnia/wdrażającym (OPI i PARP) na ich funkcjonowanie. Nie obejmują natomiast środków dla beneficjentów na realizację projektów

